

Vallavanema veerg

Külliki Kiiver

Hea vallarahvas!

27. jaanuaril toimusid Häädemeeste valla külade talimängud, millest võttis osa 12 külade ja alevike meeskonda. Suurepärase, et Häädemeeste valla rahvas on sedavõrd tegus. Päev täis rõõmu ilusast ilmast, heast seltskonnast, liikumisest! Mängud toimusid Jõulumäe Tervisespordikeskuses, kus spordivõimalused on tõeliselt mitmekülgsed – kättesaadav on nii suve- kui talispordialade harrastamine. Nii mängiti rannavõrkpalli, kelgutati, suusatati ning katsuti jõudu mälumängus. Täna kõiki, kes osalesid, kes aitasid kaasa korraldamisele, kes toitlustasid osalejaid ning kes elasid võistlejatele kaasa. Järgmine sportlik kohtumine külade suvemängude näol leiab Jõulumäe Tervisespordikeskuses aset 11. augustil. Pange see kuupäev kalendrisse kirja ja kohtume taas meeolulikal külade- ja alevikevahelisel mööduvõtmisel. Külade mängud on spordipäev, kus kaotajaid ei ole. Ülevaadet talimängudest saate lugeda järgmisest vallalehest.

Jaanuaris külastas Häädemeeste valda haridus- ja teadusminister Kristina Kallas. Häädemeeste Keskkoolis kohtus ta direktori ja õpilastega, veidi hiljem toimus kokusaamine vallavolikogu ja vallavalitsuse esindajatega. Minister tutvustas haridusvõrgu reformi ideed, mille osas valla esindajatega ühisele seisukohale ei jõutud. Saimeteadmise, kuidas haridusreform tuleks kiirelt läbi viia, sest Exceli tabelist tuleneb ministril kindel teadmine, millised koolid vaja sulgeda. Sellise perspektiiviga me kindlasti nõustada ei saa. Häädemeeste vallale on oluline hoida ja arendada elu maal ja sama võiks olla ka meie riigi regionaalpoliitiline suundumus. Kogu Eesti elanikkond ei pea minema elama ja õppima keskustesse, kvaliteetset haridust on võimalik omandada kodulähedastes koolides ja seda nii alus-, põhi- kui ka keskhariduse osas.

Riigi hariduspoliitikat toetab hiljuti kooskõlastusringile esitatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse eelnõu (KOKS eelnõu), mis tooks kehtivatesse regulatsioonidesse mitmeid muudatusi. Ühe olulisemana on kavas muuta KOV tuumikpädevust sätestavat paragrahvi 6, mis võibki viia võimaluseni kaotada gümnaasiumihariduse andmine omavalitsuse hallatava gümnaasiumi kaudu. Kehtiva KOKS § 6 lõige 2 sätestab muuhulgas omavalitsusüksuse ülesandena korraldada antud vallas või linnas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide ülalpidamist juhul, kui need on omavalitsusüksuse omanduses. Nimetatud lõike kehtetuks tunnistamisel asendatakse see omavalitsuse poolt korraldatava hariduse osas mitte midagi kindlustava ülesandega korraldada haridust (§ 6 lõige 1). Eelnõu seletuskirja kohaselt peetakse eelnõus hariduse korraldamise all silmas KOV tasandi vastutust alus-, põhi- ja keskhariduse õppevõimaluste tagamisel, mille täitmise ulatus tuleneb aga valdkondlikest seadustest. Muudatusettepanek annab paraku selge teadmise, et keskhariduse andmine ei pruugi edaspidi olla kohaliku omavalitsuse ülesanne.

Maapiirkonna lastele peab jääma võimalus omandada kodulähedastes koolides nii alus-, põhi- kui ka keskharidust ja kindlasti peab omavalitsustele jääma ka õigus pidada gümnaasiumi, sest riigigümnaasiumid ei lahenda olukorda hajaasustusega piirkondades. Meie vald külgneb Läti Vabariigiga, merega, metsade ja rabadega. Pärnu linna ja tagasisõit valla lõunapoolsest servast võtab õpilase ajast kokku ligikaudu 2-3 tundi. Ei saa nõustuda sellise ajakulutusega ega ka alternatiiviga õpilasel elada kogu õppeaja vältel õpilaskodus või üürikorteris. Häädemeeste vald suudab ja tahab pidada gümnaasiumi, et meie valla õpilased saaksid käia kodulähedases koolis.

Tuletan meelde, et avalikustamisel on Häädemeeste valla üldplaneeringu eskiis ning selle keskkonnamõju strateegilise hindamise materjalid. Ootame dokumentide osas aktiivset kaasamõtet ja ettepanekute esitamist.

23. veebruaril tähistame aga Eesti Vabariigi 106. aastapäeva ja Konstantin Pätsi 150. sünniaastapäeva. Olete kõik oodatud Tahkuranda Konstantin Pätsi mälestussamba juurde olnud meenutama ja Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistama. Esinevad Uulu segakoor, Treimani laulukoor ning pasunakoor Õnn tuli õuele.

Soovin teile kõigile ilusat vastlakuud ja head Eesti Vabariigi aastapäeva!

Austusega
Külliki Kiiver
vallavanem

EESTI VABARIIGI 106 KONSTANTIN PÄTSI 150

aastapäeva mälestushetked

KONSTANTIN PÄTSI MÄLESTUSSAMBA JUURES
23. veebruaril 2024 kell 11.00

Pärgade asetamine monumentile
Sõnavõttud
Esinevad Uulu Segakoor, Treimani Laulukoor ja Pasunakoor Õnn tuli Õuele

Sõnavõttusoovist teatada 21. veebruariks uuluksk@haademeeste.ee

HÄÄDEMEESTE VALLA KÜLADE III ÜMARLAUD toimub kolmapäeval, 6. märtsil kell 17.00 Häädemeeste Seltsimajas.

Päevakord:

16.30-17.00

17.00-18.30

Kogunemine

Häädemeeste valla üldplaneeringu eelnõu ja Häädemeeste valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu tutvustus

Marie Reinson, planeerimis- ja maanõunik

18.30-18.45

18.45-19.30

Vaheaeg

Arutelu

Ümarlause kokkukutsujad: Marika Kose, külade ümarlause esimees; Rando Pärna, külade ümarlause aseesimees.

Ümarlausele on oodatud kõik alevike ja külade valitud esindajad.

Osalemise soovist palume teada anda hiljemalt **04. märtsiks** e-posti

aadressil haademeeste@haademeeste.ee

Lisainfo telefonil **53618875**, vallavanem Külliki Kiiver

Häädemeeste Vallavalitsus soovib teha senisest tihedamat koostööd ettevõtjatega.

ESIMENE

HÄÄDEMEESTE VALLA ETTEVÕTJATE INSPIRATSIOONIPÄEV

(HEI!)

toimub neljapäeval, 21. märtsil kell 17.00 Häädemeeste Seltsimajas

Oodatud on kõik Häädemeeste valla ettevõtjad!

- ideed ja edulood
- kogemuste vahetamine
- ootuste ja murede jagamine
- koostöö ja arenguvõimaluste arutamine

Registreerimine kuni 15. märtsini e-postil:

haademeeste@haademeeste.ee

Lisainfo telefonil 5361 8875, vallavanem Külliki Kiiver

Intervjuu Häädemeeste valla aukodaniku Enn Tasalainiga

Millised on Sinu mõtted algaval aastal ning mida Sa arvad Sulle antud tunnustusest? Said aukodaniku tiitli ja kui läksid lavale, rahvas tõusis püsti, et Sind austada. See näitas nii hästi, et meie valla rahvas väga armastab Sind.

Ütleks selle auhinna kohta niimoodi, et kas ma selle ikka Häädemeeste valla ees olen ära teeninud? Mulle oli see nii ääretult meeldiv uudis ja muidugi ma olen õnnelik. Ma ei ole elus teinud kunagi ühtegi tööd selle nimel, et saada mingisugust tunnustust. Ma olen lihtsalt teinud ja olen ääretult õnnelik, et mind on märgatud ja mulle on jagatud tunnustust. Olen ääretult tänulik.

Poleks osanud iial arvata, et kui lapsena suviti siin Häädemeeste vallas elasin ja kasvasin, et see kunagi võib minu elusaatuses nii oluliseks saada. Võib-olla oleks kõik teisiti läinud, aga juhtus nii, et isa viisid saksalased ära ja ema mind kasvas. Kui meie elukoht maha põles, viis elu meid Tahkuranna vallas ära. Aga suved ma olin kogu aeg Tahkuranna vallas, sest ema öde elas Kaasiku bussipeatuse juures Tammel, seal siis kasvasin. Käisin onu eest mere peal kalal. Onu oli selline mees, et tema näitas tööd üks kord ette ja rohkem ta ei õpetanud. Ma mäletan seda, et heinaniitmisel ta näitas mulle korra ära, kuidas vikatit teritada ja rohkem ei midagi, tuli tööle minna ja ise hakkama saada. Kui oli vaba hetk, käisin mere ääres või istusin metsas. Ega osanud küll ilmiski arvata, et elu võib nii minna, et ma siia Jõulumäele tulen. Ja nüüd Häädemeeste valla poolt veel selline tunnustus. Veel kord väga suur tänu selle eest.

Kui Pärnu rajooni spordikomitee esimehena omal ajal alustasin, olid ju külanõukogu, sovhoosid ja kolhoosid. Seal ma siis käisin ja toimetasin. Seal olid omaette mehed eesotsas, nendega oli küllaltki raske asju ajada. Häädemeeste kolhoosi esimehega ei olnud kerge, aga sain temaga ikkagi väga hästi hakkama. Tänu temale sai Häädemeeste staadioni, mis seal praegu on. Eriti ei haakunud mul ka Sõpruse sovhoosi juhtidega. Seal oli ääretult raske. Massiaru Juhani oli ka selline... Kord läksime Juhani juurde sovhoosikontorisse, külm talv nagu täna. Juhani kõik kontori naised palitutes. Küsisin, miks ta oma naise ei hoi, istuvad kontoris, palitud seljas. Juhani ütles, et siis nad seisavad kaua noored. Sellised lood.

Aga mis puutub praegusesse elusse siin Jõulumäel, siis hetkel ma teen spordimaja eskiisi, nagu ma ka Häädemeeste staadioni uue eskiisi tegin. Järge ootavad peamaja rekonstrueerimine ja väikemajad, koostame lähteülesandeid. Kevadeks tahame saada hinnapakumised, palju see kõik võiks maksma minna. Prioriteetsuse järjekorras on peamaja kõigepealt, siis spordimaja ja väikemajad. Esialgu oli küll spordimaja esimene prioriteet, aga kuna liivahalli projekt õnnestus kiiresti käima liikata ja valmis ehitada, on peamaja vaba kaasajastada, fossiilkütusega küttesüsteemid on ju kaasajal täiesti väljatöötatud jpm. Need lähteülesanded on mul valmis, see oli ka hästi mahukas töö. Ega mul enam eriti jaksu metsas müta ei ole. Täna pidin küll minema lumekoormaid maha võtma, aga naljaga öeldes päästis see intervjuu mind sellest tööst. Muidu ma ikka selliseid töid saan veel teha.

Oled ikka väga tegus. Meil tulevad kohe valla külade mängud, oled seal ka kindlasti suuresti kaasa aitamas nende organiseerimisele?

Ma kuulsin jah, et tulevad valla talimängud. Meil käivad sageli erinevad grupid siin suve- ja talvapäevi tegemas. Mina siis tavaliselt kirjutan need ürituste spordijuhendid kokku. Eks ma pakun variandid välja. Jah, ikka nii, kuidas vaja on, nii ma aitan. Füüsilist tööd ma eriti ei tee enam, olen tagasi tõmmanud.

Oled paberitöös ääretult põhjalik ja korrektne.

Liivahalliga ei olnud ju kuskilt spikerdada.

Soovisime saada maksimaalselt head tulemust ja siis ma lihtsalt hakkasin nullist pihta.

Kuidas oled Jõulumäel toimuvale kaasa elanud?

Mul on nüüd hästi hea vastus olemas. Hiljuti olid siin Eesti meistrivõistlused suusatamises ja liivahallis samal ajal rannatenise turniir. Läksin metsa suusavõistlust vaatama ja sain sealt kahjuks väga negatiivse emotsiooni. Inimesed kõndisid mööda suusarada, kepid käes, mitte raja ääres, vaid ikka keset rada. Mõtlesin, et mis ma nüüd teen, kas tõstan nad rajalt ära... Otsustasin, et mis ma ikka lähen – saan nende käest paar head sõna vastu, rajalt nad ikka ära ei lähe ja mis iganes... Kõndisin lihtsalt minema ja läksin liivahalli.

Kui ma siis nägin seda tegevust, mis seal liivahallis toimus, kus oli inimesi üle Eesti, mängiti sõbralikult rannatenise turniiri... Ausalt, mul läksid silmad märjaks, sest see oli mulle selline positiivne elamus.

Kuidas sattusid Jõulumäele? Mida oled ise kunagi harrastanud?

Suusatamine on tõesti see ala, mille mina siia Pärnumaale olen toonud. Nõukogude ajal, kui hakkasin suusatamisega Pärnumaal tegelema, oli ju ära jagatud, millised maakonnad milliste spordialadega tegeleda võisid. Pärnumaal oli suusatamine keelatud ala. Olin noorena ise jalgrattur, õppisin ülikoolis suusatamist ning tahtsin minna Leningradi rattatreeneriks õppima. Aga kuna Leningradis oli vaja vene keelt osata, siis ma loobusin. Õppides Tartu ülikoolis kaugõppes, kutsuti mind Sindi vabrikust töökohalt ära Pärnu 4. keskkooli kehalise kasvatuse õpetajaks. Seal ma hakkasin lapsi treenima. Kalevi liinis me löime oma suusatajatega platsi puhtaks, 8 minu õpilast olid koondises. Ja siis tekkis ka vajadus, kus harjutada. Olime suvel mitu nädalat Tahkuranna koolis laagris ja sel ajal hakkasin ka siia kanti metsa liikumisradu tegema.

Minu elu on olnud üsna raske, lapsena meil oma kodu ei olnudki, elasime kellegi juures. Tänu sellele sai mind 4. keskkoolist korteriga ära meelitada. Muidu ma ei oleks mitte mingil juhul koolist õpetaja ametikohalt ära tulnud, sest ma sain lastega maru hästi hakkama, aga siis korteriga meelitasid ära. Tulingi koolist spordikomiteesse. Algul taheti mind Jõud'i esimeheks, aga sellest ma loobusin. Siis pakuti spordikomitee esimehe kohta. Kuna töökoht asus täitevkomitees, siis lootsin, et nad peavad oma sõna ja saan korteri. 3 aastat ootamist ja siis see lõpuks see tõesti juhtuski.

Spordikomitee ajal hakkasin ka Jõulumäe spordibaasi looma ja välja arendama. Koondasin enda ümber aja jooksul 8 asutuse juhid, ostime ära Jõulu talu ja siit sai kõik see asi alguse – 18. märtsil 1976. Kogu selle aja ma olen siis genereerinud ideid ja eks neid on ka kogu aeg kärbitud. Samas on jälle tulnud uusi asju juurde ja niimoodi ta on siia selliseks kasvanud. Ja muidugi mul on sellest hea meel, et poeg Eido on võtnud ameti üle ja teda hinnatakse.

Juhatuse vahetusel oli alguses juhatus kaheliikmeline, praegu on Eido üks. Samas on keskus kogu aeg kasvanud ja tööd järjest rohkem. Eks siis sellepärast teevad Jõulumäel ka juhid nõ metsas tööd ja kõike mida vaja. Jõulumäel on juba minu ajast selline traditsioon, et kui me kellegi tööle võtame, siis kõik peavad üksteist aitama. Meil ei ole võimalik muidu elada. Sellise töötajaskonnaga teeme ja teenime omatulu juba 48 aastat.

Kunagi mind kutsuti Elvasse, kus nad ei saanud kuidagi seda spordiasja käima, ja siis ma jagasin seal oma kogemusi. Kohalikke pani imestama, kuidas meil näiteks raamatupidaja kõike teeb. Meie oleme selliselt omamoodi jätkanud. Kunagi Tallinnasse kutsuti ka, käisin ka raha küsimas, et majandada. Siis öeldi, et Tasalain, sul seal

Enn Tasalain tööhoos. Foto: Külliki Kiiver

kõik korras, aga meil Võrtsjärve ääres on üks spordibaas, mis on nii ära lagunenu, et me anname selle raha seekord neile. Ma nii vihastasin, et löin tagantkäe ukse kinni ja tuln seal tulema. Kui sa teed hästi, siis mõnel lööb kadedus välja ja teisel mõte, et teil on kõik hästi, pole teil midagi vaja.

Need, kes siin käivad, ütlevad, et kõik on hästi. Ja me tõesti anname endast parima, et väljas kõik korras oleks ja arendame, ehitame ise. Viimasel ajal on töökoormus suur ja kaader väike. Muide, need kämpingumajad me oleme kõik ise ehitanud ja teinud. Hea on see, et päris mitu aastat on antud remondiraha. Sellega oleme saanud paljud lihtsamad asjad korda teha.

Närvipinget on ka olnud – meid on ju kolm korda tahetud maha müüa – aga ikka oleme alles. Tahaks ju, et see spordiobjekt ja võimalused siia valda jääks.

Sa oled nüüd kogu aeg tööl olnud, terve elu. Kas sa vahel oled puhunud ka?

Kui nüüd päris aus olla, siis kõik minu tööaastad on niimoodi, et ma ei ole kunagi saanud puhkust kätte, välja arvatud nüüd viis aastat, kus poeg on öelnud, et nüüd lähed puhkusele. Ma tuln lihtsalt, kui on üritused, kus on vaja mõni juhend teha, siis tuln ja aitan. Selles osas on mul ka vedanud, et abikaasa on aktsepteerinud mu tegemisi. Kui me kunagi abiellusime, siis ma ütlesin ka, et sa pead arvestama, et ma ei loobu, tegin siis sporti ka veel takkapihta.

Kuidas Sulle paistab, kas Häädemeeste ja Tahkuranna rahvas on omavahel sõbralikud?

Sa küsid sellist küsimust, aga ma tean lapsest saadik vastust. Mäletan hästi üht jaanituld. Kusagil Pätsi platsi juurest käis toona see Uulu ja Võiste vaheline piir. Võiste tegi ühel pool jaanituld, Uulu teisel pool. Võiste ja Uulu omavahel läbi ei saanud. See oli tollal nagu aamen kirikus. Nüüd ma küll ei tunnetata, et oleks vastasseis Häädemeeste ning Võiste ja Uulu vahel. Omal ajal võis seal olla ka see põhjus, et Võistes olid rohkem kalurid ja need olid ikka natuke paremal elujärgel kui Uulu pool. Aga nüüd ütleme Võiste ja Häädemeeste kant ja siin mul pole ühtegi negatiivset mälestust.

See ka aitab, et käivitata küladevahelist asja – seda traditsiooni võiks jätkata. Mina omal ajal soosisin seda ka väga, see liidab palju. Aga peab tunnetama tasakaalu. Spordis peaksid olema rahvalikud alad, et kõigil oleks võimalik osaleda. Nagu ka need suvemängud, mis teil olid, algul ei läinud käima, aga mida tund edasi, seda rohkem tuli rahvast juurde ega tahtnud kuidagi ära lõppeda. Häädemeeste valla rahvas on sõbrunenud ja nende üritustega te toote veelgi seda ühtsust juurde.

Palun räägi oma peretraditsioonidest.

Oma pere, Tasalainidega, käime tihedalt läbi. Elame ja töötame lähestikku – jõulud, aastavahetused, sünnipäevad. Suguvõsaga on keerulisem, suurt läbikäimist ei ole.

Minule on tähtis, et jõulude ajal ja uusaastal peab olema ahi köetud. Abikaasa teeb söögid. Praegu tema iga päev ootab mind koju, minu peal on kütmine ja ahi on igapäevaselt soe, mitte ainult jõulu ajal. Mina tegin ise süüa siis, kui poissmees olin. Kui ma 18-aastaselt Sindi vabrikusse elektrikuks tööle läksin, siis tegin sporti, olin vabariigi koondises. Tollal pidin söögid kõik ise tegema, eriti palju sõin piimasuppi.

Kui veel spordikomitee aeg oli, siis täitevkomitee jagas aianduskooperatiivi kohti. Kui mõni sportlane midagi saavutas, ta tuli minu juurde, et kuule, Enn, vaata, kas ma saaksin aianduskooperatiivi koha. Mõned said ka ja mõtlesin, et teeks aianduskooperatiivi Sport. Hakkasin seda asja ajama, võttis aasta aega. Ajasin maa välja ja käivitasime suure kooperatiivi, sain endale ka koha ja ehitasime perega suvila. Tuli välja selline kergehitus, sest soovustust oli tollal vähe. Nüüd on see renoveeritud paremaks ja seal ma nüüd elangi. Kodus toimetab abikaasa, aga ma haakun igasse töösse, kui on vaja.

Kuidas on lood tervisega?

Ma jälgin ise oma tervist, hoian kontrolli all. Me kodus oleme ka rääkinud, et kuidas ma üldse nii vanaks olen elanud. Ehk sellepärast, et ma jagan rohkem seda meditsiini ja oskan rohkem omal tervist kontrollida. Ise tahtsin minna ka kunagi velskriksi õppima, see kool oli Viljandis ja suur konkurss oli. Poisse oli väga vähe, enamus olid tüdrukud. Minu närvikava ei oleks seda ametit talunud. Probleem oli mul koolis aga ainult teadusliku kommunismiga.

Mis Sa uuel aastal soovid?

Kõigepealt tahaks hirmsasti, et ma ikka elaks veel. See on üks mõte, mis praegu painab. Ja teine asi on see, mis puudutab Jõulumäed. Hirmsasti tahaks, et see veel areneks ja edeneks. Aga jah, ma ei tea. Talvel olen kindlasti veel siin, aga ega eks näis, mis edasi. Jõulumäele sõidan iga päev autoga. Tunnetan muidugi seda, et tahaksin rohkem anda, aga lihtsalt ei ole selliseid töid, mis mulle jõukohased oleksid. Teen paberitööd, Jõulumäe asjade arendamiseks näen kõvasti vaeva. Mul sõbrad ja teised kõik on ka öelnud, et kui koju jääd, siis ega see hästi ei lõpe.

Ma elan väga kaasa Häädemeeste vallale, et siin see elu läheks niimoodi, nagu ta praegu läinud on – ikka hästi. Ja hirmsalt tahaks näha, et sellele spordipoolle pööraksite tähelepanu ja kihvt oleks, kui te selle staadioni Häädemeestele välja ehitaks. Seda oleks ikka alevikule nii hirmsasti tarvis. Ei oskagi rohkem midagi öelda, peaasi, et teil ikka ilusti läheks, et sa saaksid ka rahulikult toimetada.

Minul on läinud niimoodi, et oma elus ei ole ma kunagi ühelegi kohale pidanud kandideerima. Mind on kogu aeg otsitud, et tule.

Suur tänu Sulle, hea Enn!
Enn Tasalainiga vestles Külliki Kiiver
(03.01.2024)

Intervjuu Häädemeeste valla vapimärgi kavaleri Ülle Alanurmega

Perearst Ülle Alanurm ning pereõed Rutt Järvesaar ja Silva Erismaa. Foto: Ants Järv

Millal tuli äratundmine, et arsti elukutse on see õige?

Kes seda nüüd täpselt mäletab, aga kindlasti keskkooli lõpuklassides teadsin, et tahan õppida lastearstiks.

Kus ja millal algas Teie erialane teekond ja milliseis paigus olete töötanud?

Õpingud lõpetasin 1987. a lastearstina ja asusin tööle Uulu, Võiste, Surju lastearstina. Samal ajal töötasin ka haiglas lastearstina. 1990. a tuli aga ootamatu pööre ja tuli ravima hakata ka täiskasvanuid. Esialgu oli see päris hirmutav. Selleks aga, et oma töös pädev olla, läbisin täiendus-

kursused ja see andis julguse, oskuse ja pädevuse. Samal ajal likvideeriti väikehaiglad ja Surju haiglast sai esialgu projektipõhiselt hoolekandeesutus, hiljem aga hooldekodu. Jätkus töö perearstina ja juhtisin ka hooldekodu tööd. Tõsi, oli ka vahepeal pakkumine ja mõtlemine, et vahetada töökohta, aga juured olid alla kasvanud, inimesed armsaks saanud ja töökohavahetus jäi tegemata. Arstina on elukestev õpe ja 8 aastat õppisin ka psühhoterapiat. Nii kulges 36 aastat kuni 2023 a. suveni, kui korraldasin oma töö ümber ja jätkan tööd ainult perearstina.

Meenutage palun oma meeldejäävamaid seiku oma töös.

Oh, neid on ikka kogunenud...

Kord sõitis Surju haigla ette auto ja soovis, et ma patsienti elustaksin. Kahjuks oli patsiendil juba koolnukangestus.

Kord öösel kutsuti ühe proua juurde koduvisiidile. Proua oli sätitud pliidi ette sooja. Ta oli surnud. Küsisin, miks ta sinna on toimetatud ....vastus oli, et tal külm ei oleks.

Kord kutsuti mind koduvisiidile eaka härra tervist kontrollima. Kohapeal aga selgus, et tegelikult vaja kitsed ära süstida.... Lihtsalt veterinaari kutse oli tasuline, minul tasuta. Süstisin ära.

Kord küsisin patsiendilt, kuidas ravi toimus. Olevat hästi toimunud, aga ravi mit oli raske neelata. Jah oligi, sest need olid tupeküünlad...

Ja nii edasi ja nii edasi...

Mis on Teie igapäevatöös häirivad ja murettekitavad?

Mis häirivad, ei oskagi öelda.

Murettekitav on inimeste vaimne tervis. Palju on ärevust, depressiooni, enesevigastusi, söömishäireid ja seda just nooremate patsientide hulgas.

Vanemad pöörduvad laste käitumishäirete, jonnakuse tõttu ... Jah, armastus on piiritu, aga kasvamisel ja kasvatamisel on olulised ja tähtsad piirid ja reeglid. Enamjaolt vajavad abi hoopis lapsevanemad.

Seda on vanematel raske uskuda ....

Eakaid julgustan enam kasutama kõikvõimalikke abivahendeid, mis aitaksid elukvaliteeti parandada.

On tõrge ja "häbi".

Eakate lähedased peaksid märkama dementsuse ilminguid, võtma neid tõsiselt, sest mittereageerimine seab ohtu eaka tervise.

Kuidas saaks vald perearsti tema töös aidata?

Vald on aidanud piisavalt, meil on imepärase töökeskkond! Tõesti, siirad tänud.

Täna ka meie sotsiaaltöötajaid, kellega koostöö sujub suurepäraselt!

Kas töö kõrvalt jagub ka aega ühisteks ettevõtmisteks pere ja sõpradega? Hobideks?

Elus on ikka perioode, kus miski on oluline ja miski on väheoluline.

Olen terve oma teadliku elu tegelenud rahvatantsuga ja viimased 12 aastat nais-

rühma juhendajana, olen olnud vallas volikogu liige ja vallavalitsuse liige, 20 aastat olen olnud Lions klubi liige, vedanud teraapiagruppe ja tegeleenud mäesuusatamisega.

Nüüd on teine aeg. Suvel kõpitsen aias, tunnen rõõmu lilledest, puhkevatest pungadest ja talvel imelisest lumest ja selle rookimisest. Rõõmuga reisin, kui selleks vähegi aega leian.

Tunnen rõõmu oma laste peredest ja elukestevatest sõpradest.

Õnneks on lapsed kõik oma maailmavallutused ära teinud ja nüüd elavad oma peredega meie vallas.

On rõõm olla nendega ja nende lähedal. Olla olemas siis, kui sind vajatakse või kui sina neid vajad. Olen õnnelik ema ja vanaema.

Sõbrad on inimesed läbi minu elu, kellega on ära söödud 100 puuda soola. Nad on olemas, kes lähedal, kes kaugel - aga alati on nad minuga, ilus ja valus.

Mida soovitate oma inimestele, et oleksime terved ja tegusad igas vanuses?

Eks ikka soovin kõigile tugevat tervist ja hingerahu. Kuulake oma keha ja hinge! Vahel tuleb võidelda ja vahel tuleb leppida! Soovin, et kõigil oleks keegi, kellele toetuda, kui on raske, ja keegi, kellega jagada oma rõõme.

Vananemine ei ole haigus, see on elukaare loomulik kulgu.

Ülle Alanurme küsitles Külliki Kiiver

Intervjuu Häädemeeste valla vapimärgi kavaleri Tiia Soomrega

Tiia Soomre. Foto: Erakogu

Olen oma lapsepõlve sügised-talved-kevaded kasvanud Tallinna vanalinnas ja suved vanaema juures Röpina külje all, sealt on pärit ka minu mõlemad vanemad. Isa oli läbi ja lõhki muusikaalne, mängis väga hästi akordionit, kusjuures polnud päevagi noodiõpetust saanud. Kõik kuulmise järgi!

Laulda on mulle meeldinud väiksest peale. Kõik Kalmer Tennosaare tolleagedsed laulud olid mul varakult selged.

Kooli sattusin minema siis, kui loodi Tallinna Muusikakeskkool. Niisiis astusin Tallinna Muusikakeskkooli esimesse esimesse klassi. (Nii ongi.) Minu klassivennad olid näiteks Rene' Eespere ja Urmas Vulp. 5. klassis liitus meiega Rein

Rannap. Õppisin seal klaverit, sest kuigi mind oleks tahetud panna akordionit õppima, siis sellist pilli seal lihtsalt ei olnud.

Erinevatel põhjustel jätsin selle kooli maha ja siirdusin tollasesse 42. keskkooli (praegune Kadrioru Saksa Gümnaasium) saksa keele klassi. Selle kooli muusikaõpetajad leidsid mulle kohe tegevust erinevates ansamblites, koorides ja klaverisaatjana. Keskkooli lõpul olin kindel, et saksa keel on see õige eriala, aga muusikaõpetaja rääkis mu ümber ja soovitas minna koorijuhtimist õppima. Nõnda ma ka tegin.

Õppisin kultuurharidust koorijuhtimisega ja laulsin samal ajal Eesti ühes parimaist kooridest – Tallinna Üliõpilasegakooris. Sealt sain rikkaliku repertuaaritudumise ja suure osa elukoolist.

Elu viis mind kokku Soomretega, kelle muusikalembus on siinkandis üldtuntud. Tallinnast läksime elama Varblasse, seal oli meie eneseleidmise ja –kehtestamise aeg. Kooli- ja kultuuritöö haaras meid täielikult endasse. 13 aasta jooksul käisime asutatud kooridega mitmel laulupeol ja algatasime mitmete sündmuste traditsiooni.

Nüüd juba 31 aastat oleme (Viljar siis jälle) Treimanis. Häädemeestel oli äsja loodud muusikakool ja direktor Rein Uusma otsis sinna õpetajaid. Nii algas minu tegevus selles koolis. Neil aastatel oli Metsapooli koolis 150 õpilast ja seal oli Häädemeeste muusikakooli filiaal. Harilikust põhikoolist tulnud õpetajale tundusid kõik tolleagedsed muusikakooliõpilased tohutute huvilistena, nii et

oli lausa vaimustav nendega tööd teha! Metsapooli oli puhkpilliorkester ja poistekoor, Viljar asutas laste bändi, kus erinevatel aastatel mängisid-laulsid Rait Sohkin, Madis Savi, Maarja Soomre jpt.

Noorte muusikutena löid oma bändi Madis Savi, Meelis Sepp, Silver Sepp, Rait Sohkin.

Hea on teada, et oled pisut nende inimeste esimeste muusikasammude juures olnud.

Leian, et peaaegu kõiki lapsi on võimalik laulma õpetada, kui suudad panna kõrva kuulma ja häält õigesse kohta nihutama ja kui on selleks tahtmist. Erinevatel lastel avaldub see erinevas eas. Veel tähtsam kui ise laulmine, on aga kindlasti muusika mõistmine. Selleks annab suure panuse kooliharidus. Muusikakooli jaoks ongi see peamine eesmärk. Kindlasti ka üldhariduskooli muusikaõpetuseks.

Meie oma lapsed on muusikaalsete küll kaasa saanud. Poeg Sander võistles 9aastasena Linnahalli laval lauluvõistlusel, tütar Maarja on selle ala professionaal.

Rõõm, et selle kandi rahvas mind on omaks võtnud. Siinkohal on tore täheledada, et üsna oma Häädemeestel oleku alguses täheledasin, et kui keegi ütleb kohanimeks „Häädemeeste“, võid olla enam-vähem kindel, et tegemist on sisserrännanuga, sest kohalikud ütlevad selleks „Ädemeste“. Minu avastus ei pretendeeri teaduslikule alusele, aga huvitav ikkagi. Kuulake!

Häädemeeste muusikakooli maja oli 30 aastat tagasi hoopis teistsugune ja on hiljaegu saanud täiesti uue näo ja sisu.

Õpetajate põhikoosseis on aga kaua olnud ühesugune, oma tööd ja lapsi armastav ja samas edasipürgiv. Kogu oma direktoriaja olen töötanud koos Vaike Väljamäe, Irina Aitai ja Lelde Jalakasega. Meie endistest õpilastest on mitmed tänaseks leidnud oma raja muusikas. Vaid mõned näiteks: Elis Vesik-Hallik, Sandra Laagus, Jakob Juhkam, Silver Sepp, Rait Sohkin, Maarja Soomre. Loodetavasti täieneb see nimekiri peagi veel.

Ise kuulan meeleldi vokaalansambleid nende huvitavate seadete pärast, samuti melodilisi ja hästi salvestatud laule. Minu jaoks on tähtis ka tekst, seetõttu hindan kõrgemalt just eestikeelset laululoomingut.

Oleme mälumängusaadete usku. Need on meie jaoks „pühad hetked“. Elame jõudumööda kaasa Kuldvillakule, Mne-moturniirile ja 15 küsimusele.

Suguvõsas on meil muusikuid päris palju, seepärast pole probleem saada juubelipidudel kokku väike laulukoor. Klaveri saatel laulmine on üsna tavapärane tegevus, sest armastame ka külalisi vastu võtta.

Häädemeeste valla vapimärgi omistamine tuli mulle küll täieliku üllatusena. Küllap oleks veel palju-palju kohalikke, kes kogu oma elu on Häädemeeste inimeste heaks tegutsenud ja kellelta valda ettegi ei kujuta. Täna kõiki, kes leidsid mu selleks väärilise olevat – Treimani laulukoori ja rahvamaja, Häädemeeste muusikakooli, Metsapooli põhikooli ja vallavolikogu. Töötame edaspidigi koos.

Tiia Soomret küsitles Külliki Kiiver

Jaнварis 2024. a Häädemeeste Vallavolikogu istungit ei toimunud.

VALLAVALITSUSE OTSUSTATI

20. detsembri vallavalitsuse istungil võeti vastu järgmised korraldused:

„Sotsiaaltoetuste määrade kinnitamine 2024. aastaks“. Korraldusega kinnitatakse valla eelarvest 2024. aastal makstavate sissetulekust mittesõltuvate sotsiaaltoetuste määrad. Toetuste määrad jäävad 2023. aasta tasemele;

„Volituse andmine“. Korraldusega volitatakse Häädemeeste Vallavalitsuse finantsjuhti teostama 07.01.2022 surnud Ave Tammelehe pärija Häädemeeste valla (vallavalitsuse kaudu) nimel vajalikke pangatoiminguid Ave Tammelehe kontode sulgemiseks ning Ave Tammelehe pangakontodel olevate vahendite kandmiseks Häädemeeste valla pangakontodele kõigis Eesti Vabariigi krediidiasutustes;

„Sihtotstarbelise eraldise lisamine eelarvesse“. Korraldusega lisatakse Häädemeeste valla 2023. aasta eelarve tuludesse ja kuludesse täiendavalt laekunud sihtotstarbelised eraldis summas 9839 eurot (Haridus- ja Noorteametilt Häädemeeste Keskkoolile Erasmus+ projektitoetus);

„Põhipalga määramine“. Korraldusega määratakse Häädemeeste Huvikeskuse juhataja põhipalga suurus alates 01.01.2024. a;

„Hinnapakumuse kinnitamine“. Treimani Rahvamajja on vaja paigaldada uued ökonoomsemad kütetelemendid- laesoojuskiirgurid. Häädemeeste Vallavolikogu 22.02.2018 määruse nr 7 „Häädemeeste valla hankekord“ § 8 lõige 6 sätestab, et teenuste ostmisel, mille eeldatav käibemaksuta maksumus jääb alla 10 000 euro, teeb hanget korraldav isik ettepaneku pakumuse esitamiseks vähemalt ühele ettevõtjale. Treimani Rahvamajja juhataja küsis rahvamajja uute laesoojuskiirgurite paigaldamiseks pakumise Osühing Elinilt. Osühing Elin esitas laesoojuskiirgurite paigaldamiseks pakumuse maksumusega 5981,46 eurot. Hind sisaldab käibemaksu.

27. detsembri vallavalitsuse istungil võeti vastu järgmised korraldused:

„Hinnapakumuse kinnitamine“. Korraldusega kinnitatakse Häädemeeste vallale kuuluval ja Kabli külas asuval Lasteaia tee 4 kinnistul teostavate ühisveevärgi torustike ümberehituseks vajalike tööde tegemiseks Tuisuliiva OÜ hinnapakumuse maksumusega 4080 eurot. Hind sisaldab käibemaksu;

„Hankelepingu sõlmimine elektrienergia ostmiseks“. Häädemeeste Vallavalitsus osales

Pärnumaa Omavalitsuste Liidu ning Hangete Korraldamise Mitmetulundusühingu poolt läbiviidud riigihankes „Elektrienergia ost“. Häädemeeste Vallavolikogu andis oma 12.10.2023 otsusega nr 41 „Loa andmine hangete korraldamiseks“ Häädemeeste Vallavalitsusele muu hulgas loa võtta läbi hankemenetluse elektrienergia ostmiseks etteulatuvaid rahalisi kohustusi kuni 5 aastaks. 27.11.2023 aastal toimunud hanke pakumuste avamise ning hindamise tulemusel sõlmiti 36-kuuline raamleping pakujaga Eesti Energia AS. Sellest tulenevalt on Häädemeeste Vallavalitsusel õigus sõlmida Eesti Energia AS-iga leping elektrienergia ostuks ajavahemikul 01.01.2024 kuni 31.12.2024. Häädemeeste Vallavalitsus on seisukohal, et raamlepingu tingimustel on mõistlik ja soodsam osta elektrit fikseeritud hinna asemel edasi börsihinnaga;

„Kindlustuslepingute sõlmimine 2024. aastaks“. 31.12.2023 lõppes Häädemeeste Vallavalitsuse ja If P&C Insurance AS vahel sõlmitud varakindlustuse hankeleping. Soodsaima kindlustuslepingu sõlmimiseks, tellis Häädemeeste Vallavalitsus Howden Kindlustusmaakler OÜ-lt teenuse Häädemeeste Vallavalitsusele võimalikult parimate ja kõikehõlmavate (sh vastutuskindlustus) tingimustega kindlustuse pakkuja leidmiseks. Howden Kindlustusmaakler OÜ tasu vastava teenuse eest on 15% ettevõtte kaudu kliendile leitud parima kindlustuspakumuse kogumaksumusest. 21.12.2023 Howden Kindlustusmaakler OÜ poolt esitatud kindlustuspakumuste kokkuvõtte kohaselt esitas Häädemeeste Vallavalitsuse ja kindlustusmaakleri koostöös seatud tingimustele vastava kindlustuspakumuse kaks ettevõtet - AAS BTA Baltic Insurance Company Eesti filiaal (11223507), varakindlustuse pakumuse maksumus 14579,20 eurot, vastutuskindlustuse pakumuse maksumus 1125,10 eurot ning If P&C Insurance AS (10100168), varakindlustuse pakumuse maksumus 9474,52 eurot, vastutuskindlustuse pakumuse maksumus 624 eurot. Häädemeeste Vallavalitsus on seisukohal, et Häädemeeste vallale 2024. aastaks varakindlustuslepingu ja vastutuskindlustuslepingu sõlmimiseks on kindlustusettevõtetele võetud vähemalt 2 võrreldavat pakumist. Korraldusega kinnitatakse Häädemeeste 2024. aastaks varakindlustuslepingu sõlmimiseks If P&C Insurance AS-i varakindlustuse pakumuse maksumus 9474,52 eurot ja vastutuskindlustuslepingu sõlmimiseks If P&C Insurance AS-i vastutuskindlustuse pakumuse maksumusega 624 eurot. Nimetatud pakumuste maksumustele lisandub Howden Kindlustusmaakler OÜ teenustasu 15% pakumuste maksumusest. Hindadele ei lisandu käibemaksu;

„Võiste alevikus Sadama tn 25

kohvik-hostelile osakasutusloa väljastamine“;

„Treimani külas Krapu lauda laienuduse kasutusloa väljastamine“;

„Reservfondist raha eraldamine“. Korraldusega eraldatakse Häädemeeste valla 2023. aasta eelarve reservfondist 2023. aasta eelarves ettenähtud laenuintresside tasumiseks 7600 eurot;

„Sihtotstarbelise eraldise lisamine eelarvesse“. Korraldusega lisatakse Häädemeeste valla 2023. aasta eelarve tuludesse ja kuludesse täiendavalt laekunud sihtotstarbelise eraldis summas 2024 eurot (Haridus- ja Teadusministeeriumilt Häädemeeste Keskkoolile Ukrainast saabunud sõjapõgenikest lastele hariduse ja hoiu tagamise võimaldamiseks eraldatud toetus);

„Alaeelarvete muutmine“. Korraldusega kinnitatakse Häädemeeste valla 2023. aasta muudetud alaeelarved vastavalt korralduse lisale;

„Uulu Kultuuri- ja Spordikeskusele avaliku ürituse korraldamiseks loa andmine“. Korraldusega anti Uulu Kultuuri- ja Spordikeskusele luba korraldada Uulu külas Uulu pargis 06.01.2023 ajavahemikul 18.00-18.30 avalik üritus Jõulukuuskede põletamine;

„Mittetulundusühingule Kabli Külaselts avaliku ürituse korraldamiseks loa andmine“. Korraldusega anti Mittetulundusühingule Kabli Külaselts luba korraldada Kabli külas Kabli Seltsimajas ajavahemikul 31.12.2023 kell 22.00 kuni 01.01.2024 kell 04.00 avalik üritus Kabli küla aastavahetuspidu.

10. jaanuari vallavalitsuse istungil võeti vastu järgmised korraldused:

„Arvamuse andmine Leca Eesti Osühingu keskkonnapakumuse nr KKL/318414 muutmise taotlusele“. Keskkonnaamet teavitas Häädemeeste Vallavalitsust Leca Eesti Osühingu esitatud keskkonnapakumuse muutmise taotluse menetlusse võtmisest ja küsis kohaliku omavalitsuse arvamust taotluse kohta. Ettevõtte käitis asub Arumetsa küla, Kergkruusatehase ja Save kinnistutel. Ettevõtte taotleb keskkonnapakumuse muutmist seoses kergkruusate tootmisüksuse pöördahjus täiendavate kütuste kasutusele võtmisega (fossiilsed kütused soovitakse osaliselt asendada biomassiks liigituva taimse kõrvalsaaduse shea-jahuga) ning kahe LPG mahuti rajamisega. Samuti soovitakse loale lisada käitises läbi viidud heiteallikate inventuuri käigus leitud täiendavaid heiteallikaid. Tehase tootmismahut jääb hetkel kehtivas keskkonnapakumuse nr KKL/318414 sätestatud kogustega võrreldes samaks;

„Puude raie tiheasustusalal“. Korraldusega anti nõusolek kahekümne haava raiumiseks Häädemeeste vallas Võiste alevikus Sadama tn 9 kinnistul;

„Puu raie tiheasustusalal“. Korraldusega anti nõusolek ühe remmelga raiumiseks Häädemeeste vallas Treimani külas Keldriotsa kinnistuga piirneval reformimata maatükil;

„Huvihariduse ja huvitegevuse kava kinnitamine“. Korraldusega kinnitati „Häädemeeste valla huvihariduse ja huvitegevusetgevuskava perioodiks 01.01.2024 - 31.12.2024“;

„Ehitusloa kehtetuks tunnistamine“. Häädemeeste Vallavalitsuse 16.02.2022 korralduse nr 56 alusel väljastati ehitusloa nr 2212271/04728 Vana-Ikla kinnistu kujundusprojekti alusel puhkeala rajamiseks. Seoses Vana-Ikla kinnistu ajaloolise piirivalve hoone asukohale projekteritava uue rajatisega Häädemeeste Vallavalitsus tunnistatakse kehtetuks 16.02.2022 väljastatud korraldus nr 56 ja selle alusel 22.02.2022 välja antud ehitusloa nr 2212271/04728;

„Uulu külas Peetrikeste kinnistule suurkaevu rajamiseks ehitusloa väljastamine“;

„Võiste alevikus Jaagu tn 12 kinnistule suurkaevu rajamiseks ehitusloa väljastamine“;

„Reiu külas Haaviku tee 2 kinnistu elamule kasutusloa väljastamine“;

„Projektlaagri läbiviimiseks loa andmine“. Korraldusega anti luba MTÜ interEst-ile 62 lapsele lastelaagri korraldamiseks 25.06-30.06.2024 Jõulumäe Tervisespordikeskuses;

„Kulutuste kompenseerimine“. Korralduse alusel hüvitatakse Häädemeeste valla elanike registris oleva lapse lapsehoiu-teenuse kulud Propatent OÜ lastehoius alates 01.01.2024 Propatent OÜ poolt esitatud arvete alusel. Lastehoiuteenust osutatakse vastavalt lapsevanematega kokku lepitud graafikule kuni lapsele vabaneb koht Uulu Lasteaia;

„Õpilastranspordi hinnapakumuse kinnitamine“. Korraldusega kinnitatakse Häädemeeste Keskkooli õpilastranspordi teostajaks 2023/2024 õppeaastal (2024. aastal) Metsaküla piirkonnas Osühing Järvi L.M. (10296361) ettevõtte poolt esitatud hinnapakumuse alusel, mille maksumus on 79,30 eurot ühe koolipäeva kohta. Hind sisaldab käibemaksu;

„Häädemeeste valla lehe Liiviranna kirjastamise hinnapakumuse kinnitamine“. Häädemeeste Vallavolikogu 22.02.2018 määruse nr 7 „Häädemeeste valla hankekord“ § 8 lõike 5 punkt 2 sätestab, et kirjastamise ja kujundamise teenuste tellimise korral, mille eeldatav maksumus jääb alla lihthanke piirmäära, võib vastutav isik teha eelarve piires hanget välja kuulutamata ettepaneku pakumuse esitamiseks ühele ettevõtjale. . Häädemeeste Vallavalitsus küsis valla lehe kujundamiseks ja trükkimiseks (16-leheküljelise lehe 12 korda

väljaandmine) pakumused Osühing Hansaprintilt ning aktsiaselts Pajolt. Osühing Hansaprint esitas pakumuse maksumusega 1610 eurot ning aktsiaselts Pajo esitas pakumuse maksumusega 1390 eurot. Hindadele lisandub käibemaks. Korraldusega kinnitatakse Häädemeeste valla lehe Liiviranna väljaandmiseks (16-leheküljelise ajalehe 12 numbriga kujundamine ja trükkimine) 2024. aastal aktsiaselts Pajo (10248356) esitatud pakumuse summas 1380 eurot lehe ühe numbriga väljalaske kohta. Hinnale lisandub käibemaks;

„Riigihanke „Häädemeeste Vallavalitsuse sõiduautode kasutusrent“ tulemuste kinnitamine“. Häädemeeste Vallavalitsuse 07.12.2023 korralduse nr 609 „Riigihanke „Sõiduautode kasutusrent“ korraldamine“ alusel viidi riigihangete registris läbi avatud hankemenetlusena riigihanke „Häädemeeste Vallavalitsuse sõiduautode kasutusrent“ (viitenumber 273595). Hanke eesmärgiks on Häädemeeste Vallavalitsusele nelja ametiauto soetamine 60 kuuks kasutusrendi teenusega. Seatud tähtjaks esitati 2 pakumist ning pakumuste maksumused olid vahemikus 65 142,87 eurot kuni 70 308,00 eurot. Hindadele lisandub käibemaks. Hankes esitasid ühispakumuse Aktsiaselts SEB Liising ja Moller Auto Pärnu OÜ. Hankes teise pakumuse esitas aktsiaselts APR-Rent. Aktsiaselts APR-Rendi pakumuse maksumusega 70 308,00 eurot (ilma käibemaksuta), ei sisaldanud kõiki riigihanke alusdokumentides (RHAD) nõutud andmeid. Seetõttu tuleb riigihankes „Häädemeeste Vallavalitsuse sõiduautode kasutusrent“ aktsiaselts APR-Rendi esitatud pakumuse tagasi lükata. Korraldusega tunnistatakse riigihankes „Häädemeeste Vallavalitsuse sõiduautode kasutusrent“ edukaks Aktsiaselts SEB Liising ja Moller Auto Pärnu OÜ esitatud ühispakumuse maksumusega 65 142,87 eurot. Hinnale lisandub käibemaks;

„Metsapöole külas Karjamaa katastriüksuse jagamine, lähiaadresside ja sihtotstarvete määramine“;

„Reiu küla Orase kinnistu detailplaneeringu algatamine“;

„Peni külas Tennise kinnistu detailplaneeringu algatamata jätmise“;

„Peni külas Spordi kinnistu detailplaneeringu algatamata jätmise“;

„Haldusakti kehtetuks tunnistamine“. . Korraldusega tunnistatakse kehtetuks Häädemeeste Vallavalitsuse 02.02.2022 korraldus nr 42 „Häädemeeste valla kriisikomisjoni koosseisu kinnitamine“. Häädemeeste valla kriisikomisjoni koosseisu kinnitab vallavanem oma käskkirjaga.

Häädemeeste Vallavalitsus

1. veebruaril avanes hajaasustuse programmi 2024. aasta taotlusvoor

Regionaalminister on kinnitanud hajaasustuse programmi 2024. aasta taotlusvooruga avamise tähtajaks 1. veebruari ning taotluste esitamise ajaks 1. aprilli.

Programmi eesmärgiks on hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele tagada head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega piirkondades.

Programmist toetatavad valdkonnad:

- veevarustussüsteemid;
- kanalisatsioonisüsteemid
- juurdepääsuteed;
- autonoomsed elektrisüsteemid (tingimusel, et majapidamine pole liitunud elektrivõrguga).

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kes vastavad kõigile järgmistele nõuetele:

• Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.

• Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.

• Taotlejal ei tohi olla riiklike või kohalike maksude osas maksuvõlga,

välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.

• Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi. Kaastaotleja on füüsiline isik, kelle majapidamine saab lisaks toetuse taotleja majapidamisele kasu projekti tegevustest ja kes panustab rahaliselt (kaasfinantseering) projekti elluviimisele. Kaastaotlejaks võib olla näiteks naabri/naabrite majapidamine/majapidamised.

Hajaasustusega piirkond on piirkond, mille hulka ei kuulu:

- linnad asustusüksustena ja alevid, välja arvatud nende koosseisu kuuluvad saared;

- kehtestatud planeeringutes tiheasustusaladeks või kompaktses asustuses aladeks määratud alad, kus elab rahvastikuregistri andmetel taotluse esitamise aasta 1. jaanuari seisuga üle 50 inimese;

- veevarustussüsteemide valdkonna puhul piirkonnad, kus on toimiv ühisveevärk või mis on vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse §-le 4 määratletud ühisveevärgiga kaetavaks alaks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava või planeeringu alusel;

- kanalisatsioonisüsteemide valdkonna puhul piirkonnad, kus on toimiv ühiskanalisatsioon või mis on vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse §-le 4 määratletud ühiskanalisatsiooniga kaetavaks alaks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni aren-

damise kava või planeeringu alusel või mis on veeseaduse § 93 alusel nimetatud reoveekogumisala

• Infot ühisveevärgi ja ühiskanalisatsiooniga kaetud alade kohta ning reoveekogumisalade kohta saab Häädemeeste valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavast: <https://haademeestevald.kovtp.ee/et/haademeeste-valla-uhisveevargi-ja-kanalisatsiooni-arendamise-kava>

Toetuse andmise põhimõtted

• Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.

• Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.

• Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.

• Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.

• Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.

• Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2025.

• Ühele majapidamisele on maksimaalne toetus kuni 6500 eurot.

• Toetus moodustab kuni 67% pro-

jekti abikõlblikest kuludest.

• Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.

• Iga valdkonna jaoks võib programmist toetust saada üks kord kuue kalendriaasta jooksul.

• Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka viiel eelneval kalendriaastal programmist saadud toetuse summat. Kui taotleja on aastatel 2019–2023 hajaasustuse programmist juba toetust saanud, arvestatakse varasem toetussumma toetuse piirmäära sisse.

Taotlemine

Taotlused koos lisadokumentidega (sh 2 võrreldavat hinnapakumist) saab esitada Häädemeeste Vallavalitsusele alates 1. veebruarist 2024 kuni 1. aprillini 2024 digitaalselt e-posti aadressile haademeeste@haademeeste.ee või allkirjastatuna paberil aadressile Pargi tee 1, Uulu küla 86502, Häädemeeste vald.

Taotlusvorm, lisadokumendid ja programmi täpsemad tingimused on leitavad Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehelt <https://www.rtk.ee/mee-de-hajaasustuse-programm> ja Häädemeeste valla veebilehelt <https://haademeestevald.kovtp.ee/hajaasustus>

Lisainformatsioon:

Keskkonnanõunik Sirli Pedassaar-Annast, tel. 444 8884 või 5855 9381, e-post: sirli.pedassaar-annast@haademeeste.ee

Hädemeeste valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõude avalik väljapanek ja avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud

Hädemeeste Vallavalitsus korraldab vastavalt planeerimisseaduse § 82 ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 41 **Hädemeeste valla üldplaneeringu eelnõu ja Häädemeeste valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avaliku väljapaneku 15. veebruarist kuni 17. märtsini 2024.** Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada üldplaneeringu kohta arvamust. Arvamused palume saata Häädemeeste Vallavalitsusele elektroniliselt aadressile haademeeste@haademeeste.ee või postiga aadressile Pargi tee 1, Uulu küla, 86502, Pärnu maakond.

Avaliku väljapaneku jooksul on planeeringu materjalid elektrooniliselt kättesaadavad Häädemeeste valla veebilehel <https://haademeestevald.kovtp.ee/>. Paberandjal on kõik materjalid (planeeringu seletuskiri, joonised, KSH aruanne) kättesaadavad Häädemeeste Vallavalitsuses aadressil Pargi tee 1, Uulu küla (E, K, N kl 8.30-17, T kl 8.30-18 ja R 8.30-16) ning Häädemeeste teenuskeskuses aadressil Pärnu mnt 13, Häädemeeste alevik (E-R 8.00-16.30).

Hädemeeste Vallavalitsus korraldab PlanS § 83 lõike 1 kohaselt **üldplaneeringu eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud 1. aprillil 2024 algusega kell 17.30 Häädemeeste Seltsimajas (Suurküla tn 4, Häädemeeste alevik) ja 2. aprillil 2024 algusega kell 17.30 Tahku Tares (Tahkuranna küla).**

Avalikul arutelul tutvustab Häädemeeste Vallavalitsus avaliku väljapaneku kestel esitatud kirjalikke arvamusi ja oma seisukohti nende kohta, põhjendab üldplaneeringu koostamisel valitud lahendusi ning vastab muudele üldplaneeringut

käsitlevatele küsimustele.

Hädemeeste valla üldplaneering hõlmab kogu valla territooriumi (pindala 494 km²). Planeeringuala piir on nähtav maakasutusjoonis (joonis 1).

Üldplaneeringuga lahendatakse valla ruumilistest vajadustest lähtuvalt PlanS § 75 toodud ülesanded. Häädemeeste valla ruumilisteks vajadusteks on säilitada ja jätkusuutlikult edasi arendada väljakujunenud asustusstruktuuri, kujundada kvaliteetne ja elu- ning ettevõtluskeskkond ning anda suunised taastuvenergia arendamiseks.

Juba väljakujunenud asustusstruktuuris olulisi muudatusi ei kavandata. Kahaneva ja vananeva rahvastiku tingimustes on uusi elamu- ja ettevõtlusalasid planeeritud eelkõige olemasolevate kompaktses asustuses alade lähedusse. Planeeritud on ka segafunktsiooniga maa-alasid, et olla tuleviku arendussoovide ja -vajaduste osas paindlik ja/või soodustada kasutusest väljas alade taaskasutusele võtmist.

Valdav osa valla territooriumist jääb hajaasustusega alaks, kus või-

maldatakse eluasemekoha rajamist ja/või piirkonda sobituvat ettevõtluse arendamist. Võrreldes varasema olukorraga on üle vaadatud ja sõnastatud Häädemeeste valla kui teraviku ruumilise arengu põhimõtted, suundumused ja vajadused ning ühtlustatud planeeringuala kasutus- ja ehitustingimusi valla üleselt (hetkel kehtib valla territooriumil 3 üldplaneeringut). Kehtivate üldplaneeringutega võrreldes võimaldatakse paindlikumat maakasutust. Antud on suunised taastuvenergia arendamiseks.

Üldplaneeringu koostamisega paralleelselt viidi läbi KSH. KSH ülesanne on selgitada, kirjeldada

ja hinnata üldplaneeringu elluviimisega kaasnevat olulist keskkonnamõju ja määrata vajadusel leevendusmeetmed. KSH tulemused kajastuvad üldplaneeringu lahenduses läbi maakasutus- ja ehitustingimuste. KSH tulemusel selgus, et Häädemeeste valla üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju. Piiriülest mõju Häädemeeste valla üldplaneeringu elluviimisel ei kaasne.

Hädemeeste Vallavalitsus

Häädemeeste Coop Konsumi ümberehitamine

Kilingi-Nõmme Majandusühistu asub rekonstrueerima Häädemeeste Coop Konsumit. Majandusühistu juhtkonna soov on teenindada kohalikke elanikke ka hoone rekonstrueerimise ajal. Sellest tulenevalt on Kilingi-Nõmme Majandusühistu, Häädemeeste Vallavalitsuse ja Häädemeeste Keskkooli esindajad pidanud läbirääkimisi kauplusele asenduspinna võimaldamiseks ja jõudnud seisukohale, et poeteenuse tagamiseks kohalikele elanikele on võimalik võtta ajutiselt kasutusele tänase kaupluse vahetus läheduses asuv **Häädemeeste Keskkooli nn vana võimla aadressil Kooli 10, Häädemeeste alevik.**

Majandusühistu on teadlik koolimaja eripärast tulenevate seaduse nõuete ja lisanduvate liiklusohutuse aspektidega ning garanteerib võimla säilimise heas korras.

Vana-Ikla piiripunkti lahendus-kontseptsioon „PUHU TUUL“

Kus algab või lõpeb Eesti?

Viimased sadakond aastat on mööda maismaad lõuna poolt Eestisse tules olnud esimene asustatud punkt väike Ikla küla. Pikemas vaates on see tänane Häädemeeste valla nurk omapärase ja mitmepalgelise ajaloo. Kunagisel liivlaste asustatud alal märkab teadja pilk tänaseni jälgi liivi mõjudest nii eestlaste kui ka meie naabrite lätlaste hulgas. Kolme keelt ja kultuuri seob ja kõnetab omapärasel viisil vana liivlaste pulmalaua, üks liivi kultuuri tüvitekte „Puhu tuul ja tõuka paati“. Siit ka Vana-Ikla piiripunkti lahenduse kontseptsiooni nimi.

Ajalooline pilt. Ikla piirivalve punkt, omaaegne terviklik kahepoolse hoonestusega tänavafont, 1930-ndad. Pärineb internetiavarustest.

Reisides lähemal või kaugemal, aga ka Eestis ringi vaadates, tekib arusaam sellest, mis on inimestele oluline, millest hoolitakse ja kuidas väärtustatakse ühist eluruumi.

Kauplusehoone planeeritav rekonstrueerimise periood on 26.01.2024-24.06.2024.

Õpilaste ohutuse tagamise eesmärgil toimub kaupluse hoone rekonstrueerimise perioodil klientide parkimine Pärnu mnt 40a asuvas parklas. Nimetatud parkla osas on vallavalitsus seadnud Kilingi-Nõmme Majandusühistu kasuks tähtjatu isikliku kasutusõiguse eesmärgiga võimaldada kasutada Pärnu mnt 40a kinnistu parkimisplatsi edaspidi Häädemeeste Coop Konsumi parklana. Parkimisplatsi renoveerimisprojekti koostab ning renoveerimistööd ja jooksva hoolduse teostab majandusühistu. Parkimisplats renoveeritakse enne ümberehitatava poehoone kasutusele võtmist ning parkimisplats jääb avalikku kasutusse.

Palume lapsevanematelt ja valla rahvalt ümberkorralduste perioodil mõistvat suhtumist ning kõikidelt kaupluse külastajatelt koolilaste turvalisusega arvestamist.

Häädemeeste Vallavalitsus
Fotol Coop Häädemeeste Konsum eskiis

Kõige selgemat keelt räägib alati avaliku ruumi seisukord. Kindlasti oleme nõus sellega, et kõik meie ümber on pidevas muutumises ja muutustel on alati oma suund. Saab küsida, kas oleme rahul olemasolevaga, kas tajume muutuste suunda ja kas see meile sobib? Need olid ka esmased lähtekohad, kui püstitati küsimus Vana-Ikla piiripunkti võimalikust lahendusest, tähendusest ja väljanägemisest tulevikus. Tõenäoliselt on põhjalikult kirjeldamata selge, et tänase olukorraga ei saa rahule jääda, pigem tekib nõutust ja küsimusi. Riikliku sümbolika, teemärkide, turismi- ja muu info aluste lahendused ja asetus ei jäta läbimõeldud muljet. Haljastus on suures osas isetekkeline ja vajab korrastamist. Kontseptsiooni puudumine ja visuaalselt ebahühtlane lahendus riivab silma, eriti võrdluses kõrvalasuva Läti piirialaga.

Viimase kümnekonna aasta jooksul on üle Eesti korrastatud ja lahendatud mitmete linnade ning asulate väljakuid ja keskuseid. Värskeim näide Pärnumaalt on Vändra otsus lahendada alevi ajalooline peatänav koos keskuse korrastamisega. Saab omavalitsusele vaid jõudu soovida suurte plaanide ja julgete mõtete elluviimisel!

Paljudest sarnastest ettevõtmistest mujal teeb Ikla projekti eriliseks see, et ta asub riigipiiril. Siit tuleneb üks lahenduse kontseptsiooni võti, mis juhhib tähelepanu sellele, mis meid naabritega ühendab ja mis neist eristab. Kindlalt on rohkem meid ühendavaid asjaolusid. Meid seob ühine

ajalugu, heanaaberlik suhtlus ja piiriülene koostöö nii majanduses kui ka kultuuri- valdkonnas.

Antud idee teostumisel tekib suurem koostöövõime terviklik ala koos lätlaste korraldatud ajaloolise piirialaga, mis asub diagonaalselt üle tee teiselpool piiri. Läti poolse ala vooruseks on avatus merele, sealt algav matkarada üle rannaniidu ajaloolisele Heinaste muulile. See on naabrite hulgas aastaringsest populaarsest külastuspaik, kus võib kohata igas vanuses matkajaid ja puhkajaid. Vastukaaluks Eesti poolel saame luua üsna väikesele kinnistule mitmeotstarbelise rajatise. On vägagi tõenäoline, et tulemuseks on piiriülene suurem ühine puhkeala, mis kasvatab külastajate arvu mõlemal pool piiri tunduvalt.

Kontseptsioonist

Idee on luua sümbolise väärtusega objekt, mis markeerib kunagist piirivalve hoonet ja kontrollpunkti oma ajaloolises asukohas. Koos maastikulahendusega tekib puhkeala, mis vajadusel suudab täita ka esindusfunktsioone. Sellega taastame Ikla piiriäärses lõigus kahepoolse hoonestusega tänavafondi, andes aimu, milline nägi see rannaküla välja oma parematel päevadel enne II maailmasõda.

Plaanitav rajatis ei tähenda kunagise hoone taasehitamise püüdu, vaid pigem selle markeerimist liimpuidust konstruktsiooni abil, millel on osalises mahus katus peal. Kuna seinad puuduvad, siis projekti nimetus „Puhu tuul“ on kindlasti ka aus nimi. Hoone põrandaala (9x15,5m) on plaanitud maapinnast pisut kõrgema betoonist tasapinnana. Sellel alal saab korraldada üritusi, kuhu mahub 60-80 inimest.

Mitmeotstarbelisel objektil on erinevad tasandid:

1. Riiklik tasand: Eesti esmamulje, nn. visiitkaart, lähenedes mööda vana Riia maanteed. Võimalus vastu võtta Eestisse saabuvaid külalisi
2. Maakonna tasand: Pärnumaa võrdluse teiste Eesti maakondadega
3. Valla tasand: Häädemeeste valla tunnuse suurendamine
4. Kohalik tasand: külakogukonna ja kohaliku ettevõtluse kaasamise võimalused suvitusperioodil

Objekti puitkonstruktsiooni „roided“ võivad meenutada ka kummuli keeratud ehitusjärgus olevat purjelaeva.

See on vihje piirkonna merendusega

Perspektiivvaade, lahendust „Puhu tuul“ tutvustav poster.

seotud ajaloole ja võimaldab tutvustada siitkandi purjelaevade ehitamise, purjetamise, kaptenite-reederite ning merehareduse lugu.

Oluline eesmärk on välja töötada lahendus piirialal riigi ja valla sümbolika läbimõeldud ja väarikaks eksponeerimiseks koos valguslahendusega.

Millist elu üks mitmeotstarbeline avaliku ruumi objekt tegelikult elama hakkab, sõltub külastajatest ja kohalikest elanikest. Valmidus on vastu võtta ja puhkamise võimalust pakkuda matkajatele. Arvestades, et maantee on osa EuroVelo rahvusvaheline jalgrattateest, lähedal asub mitmeid looduskauneid paiku ning siin asub ka Eestit läbiva Ikla-Oandu RMK matkaraja (ca 370km) algus- ja lõpp-punkt, siis on ootused ja vajadus puhkeala järele olemas. Kindlasti jätkub siin kasutust ja tegevusruumi Ikla kogukonna enda rahvale ja noortele.

Edasine väljakutse on töötada välja kompaktne lahendus Häädemeeste valla ajaloo, looduse, vaatamisväärsuste ja kultuuri tutvustamiseks objektile. Loodetavalt hargneb siit edasine koostöö Häädemeeste ja Pärnu Muuseumiga. Lisaks peaks seal saama jagada ka infot päevakohastest ettevõtmistest ja sündmustest siinmail.

Vana-Ikla piiriala lähenedes Läti suunalt. Vaateväljas on hulgaliselt väga erineva teostuse ja suurusega tähiseid ja vorme. Palju on isetekkelist ja vigast kõrghaljastust. Suvi 2023a. See aitab hästi ilmestada, miks on vaja midagi ette võtta. Autori foto.

Objekti väljatöötamisel on autorid (Eero Jürgenson ja Jaanus Saarepera) pikema perioodi vältel vaadelnud koha peal toimuvat, kohtunud külakogukonna esindajatega, analüüsinud ligilähedaste objektide lahendusi. Küll võib väita, et lahendused hakkavad tööle, kui nad sobivad konteksti. Hiljutine avalik arutelu Metsapoole koolis (22.01.2024) lisas veendumust ka selles plaanis, et pisiasjad on samuti väga olulised. Seda ka valla ühes väikseimas külas Iklas.

Eero Jürgenson

HÄÄDEMEESTE KESKKOOL

Reaalainete nädal Häädemeeste Keskkoolis

16. jaanuaril meenutasime Häädemeeste Keskkoolis legendaarset matemaatikaõpetajat Peeter Sõrmust ja tema mälestuseks korraldame traditsiooniliselt reaalainete päeva ning seekord koos teiste Pärnu maakonna koolide õpilaste ja õpetajatega.

Õpilastele toimusid erinevad töötoad: praktilise matemaatika töötuba õpetaja Kalmer Hüti juhendamisel, füüsika töötuba õpetaja Paul Zubtšenko juhendamisel, Arduino töötuba IT-tugiõpilaste juhendamisel. Võistlusena toimus õpetaja Krista Hüti juhendamisel sudoku töötuba. Sudoku võistlusel saavutasid 6. kl arvestuses 1. koha Mirjam Marii Näär (Häädemeeste Keskkool), 7. kl arvestuses 1. koha Kätlin Kodu (Surju Kool), 8. kl arvestuses Oskar Klein (Häädemeeste Keskkool), 9. kl arvestuses Lisete Nepste (Metsapoole Põhikool) ja õpetajate arvestuses Maarit Koger (Surju Kool).

Päeva lõpus said kõik soovijad osaleda lego maailma töötoas õpetaja Astrid Rosenbergi ja IT-tugiõpilaste juhendamisel. Lego maailma töötoas osalesid Pärnu maakonna koolide õpilased ning õhtul osalesid ka kogukonna lapsed koos lapsevanematega.

Samal ajal kui õpilased töötubades osalesid, toimus õpetajate jaoks tehisintellekti koolitus.

15.-19. jaanuaril toimusid Häädemeeste Keskkooli õpilastele kiirtrükkimise võistlused. 1.-3. kl õpilaste hulgas sai 1. koha Ants-Christian Lepp, 2. koha Juss Sipelga ja 3. koha Eliise Suigusaar.

4.-6. kl arvestuses sai 1. koha Marie Allikas, 2. koha Henri Helmja ja 3. koha Kasper Vanker.

7.-9. kl arvestuses sai 1. koha Kim Jakobson, 2. koha Kasper Vesselov ja 3. koha Karl-Eerik Valtmäe. 10.-12. kl arvestuses sai 1. koha Jürgen Pinta, 2. koha Renata Talts ja 3. koha Harry Näär.

Reaalainete nädal lõppes 8. kl õpilase Kim Jakobsoni loovtöö projektiga "VõrguÖÖ", kus arutimängude huvilised said harjutada meeskonnas mängimist ning omavahel võistelda. VõrguÖÖ üritust sponsoreerisid Antista AS (Euronics) ja Häädemeeste mineraalvesi. VõrguÖÖ üritust tuli appi korraldama meie kooli vilistlane Richard Aljaste.

22.-28. jaanuaril osales Häädemeeste Keskkooli pere digikoristusnädalal, kus meie koolipere pöörab erilist tähelepanu digiprügi koristamisele.

Traditsiooniks on saanud ka turvalise interneti päeval osalemine 6. veebruaril.

Suur - suur aitäh kõikidele osalejatele, reaalainete päeva ja reaalainete nädala ürituste juhendajatele, IT-tugiõpilastele, sponsoritele ja ka kõikidele abistajatele!

Fotode ja teksti autor **Astrid Rosenberg**

TAHKURANNA ALGKOOL

Peale pikka ja toredate vaheaega oleme koolis jälle tagasi. Käib hoolas õppimine ja rõõmus akude laadimine vahetunnis.

Vahetund. Foto: Sirli Friedrichson

Reaalainete päev Häädemeestel

16. jaanuaril osales meie kooli kolm õpilast koos õpetajaga Häädemeeste Keskkoolis toimunud reaalainete päeval. Peeter Sõrmusele, kunagisele matemaatika-õpetajale pühendatud päevale oli tulnud õpilasi veel teistestki maakonna koolidest. Õpilased ütlesid, et oli huvitav päev. Sai tutvuda koolimajaga ning koguda uusi teadmisi. Osaleti füüsika ja praktilise matemaatika töötubades, ehitati legodega ja lahendati sudoku. Õpetajad osalesid tehisintellekti koolitusel.

Sirli Friedrichson

Meie kooli uus õpetaja

Olen Sirly Jürioja ja alates jaanuarist 2024 töötan Tahkuranna Lasteaed-Algkoolis asendusoõpetajana. Varasemalt on minu õpingud ja tööalased väljakutsed viinud nii hotellinduse, kaubanduse kui ka oluliselt suurel määral koolituse valdkonda, kus töötasin mitmeid aastaid. Olen ennast täiendanud koolituse ja juhtimise valdkondades nii Eestis kui ka Inglismaal, kus viibisin aastatel 2005-2020. Õpetajana pean oluliseks õpilaste, kooli ja vanemate omavahelist koostööd, mõistmist ja avatud suhtlemist. Töö- ja õpikeskkonnas hindan väga sõbralikkust, positiivsust, üksteise toetamist ning kindlasti tuleb kasuks ka hea huumorimeel. Olen väga rõõmus, et mul on avanenud võimalus ühineda Tahkuranna Lasteaed-Algkooli sõbraliku ning kokkuhoidva kooliperega, et anda omapoolne panus enda sünnivalla haridusellu.

Rõõmsat ja tegusat vastlakuud!

UULU PÕHIKOOL

Robotikaring.

JAANUAR Uulu koolis

Ja ongi talve selgroog murtud ning aeg liikumas kevade suunas. Kui karu keerab teise külje ning põõnab edasi, siis koolielus saavad alguse ainealased olümpiaadid. Esimene taoline oli emakeeleolümpiaad 7.-9. kl õpilastele.

Arvestades lumise ja külma talve poolt pakutud olusid, on Uulu kooli õpilased võtnud sellest kõik, mis vähegi võimalik. Sobivate ilmade korral käivad õpilased Pärnus uisuväljakul uisutamas või koolimaja lähistel suusatamist harjutamas. Oleme õnnelikud, et meie koolil on võimalik õpilastele pakkuda suusatundideks kooli poolt suusavarustust, et igäüks kasvõi algseid suusasammud selgeks saaks. Siinkohal soovime tänada Jõulumäe Tervisekeskust, kes meie suusavarustid nii suuskade kui ka suusasaabastega veelgi täiendas. Aitäh!

Avastamisrõõmu 3.a, 3.b, 3.c ja 4. klassi õpilastele pakkus Pernova loodus- ja tehnikamaja külastus. Õppekäigud said teoks tänu KIK projektile.

Nutikad Uulu kooli algklassiõpilased osalesid Nutispordi võistluse III voorus ning robotikaringi juhendaja, kes tavaliselt viib tunde läbi veebi vahendusel, tuli meile päriselt külla. Ta viis 3. klassidele läbi vahva tunni, mis tekitas nii mõneski robotika vastu suurema huvi ning robotikaringis käivate õpilaste arv kindlasti kasvab.

Uute jahimaade otsinguil käisid 9. kl õpilased. Soovijatel oli võimalik osaleda Pärnu Koidula Gümnaasiumi proovipäeval ning Pärnu Ühisgümnaasiumis avatud uste päeval. Pole ju kaugel see hetk, kui tuleb edasiõppimise osas lõplik otsus teha.

Arukatele 9. kl noortele pakub Koidula Gümnaasiumi võimaluse osaleda teadusvõistlusel Huvitav Teadus, mille kolmest voorust koosnev võistlustesari sai avalöögi jaanuaris. Meie kooli võistkonda kuuluvad Anelle Kurm, Karmen Kõresaar, Mirjam Rohtoja, Jass Harjaks, Marten Saar ning Ron Sebastian Tamm. Reaalainete päeval Häädemeeste Keskkoolis oli kolmel õpilasel võimalik end täiendada ning proovile panna erinevates töötubades ning sudokuvõistlusel. Toimusid põnevad tegevused nii õpilastele kui ka õpetajatele. Täname Häädemeeste keskkooli vahva ürituse eest!

Gerli Jürima

Fotod: Uulu Põhikooli erakogu

Reaalainete päeval.

HÄÄDEMEESTE LASTEAIAD

Jaauar Häädemeeste Lasteaias

*Uuel aastal uued mõtted
liigutavad meie peas,
uuel aastal uued sõbrad
ootavad meid pikas reas.
Aga endistviisi taevas
paistab päike, kumab kuu,
endistviisi muudkui astub
väike naerusuu...*

Traditsiooniliselt tähistab meie lasteaed kolmekuningapäeva. Sellel ühisüritusel lauldakse ja tantsitakse veel kord jõululugusid ja pakitakse kokku jõulukaunistused.

Kuna lähenemas on sõbrapäev, siis otsustasime õnnitleda Ukraina tüdrukut Katerynat ja tema sõpru. Kateryna oli üle aasta Häädemeeste lasteaia laps. Sügisel suundus ta tagasi oma kodumaa- le, et alustada seal kooliteed. Olles ise väga avatud ja sõbralik tüdruk, leidis ta igast rühmast väga palju sõpru. Kaartide meisterdamist alustasid Päikesekillu rühma lapsed, kes kutsusid appi ka oma vanemad. Töötoale järgnes lõbus kontsert.

Rohenäpud. Foto: Anne Umbleja

Ega kevadki enam kaugel ole! Naerulinnu rühma lapsed on jõudnud juba „sõrmed roheliseks teha”, alustades maitserohelise kasvatamisega. Omakasvatatud sibulas on ju kõige rohkem vitamiini ning seda tahavad kõik lapsed oma toidule lisada.

Väike meenus ka möödunud aastast. Jõuluvana postkasti sulgemisel loosis fortuuna välja võidu Kelly Veversonile. Nüüd saab nende pere nautida Estonia Medical Spa mõnuseid. Suured tänud jõuluvanale ja vahva ürituse korraldajatele!

Häädemeeste Lasteaia pere

Sõbrapäeva kaardid. Foto: Kai Marjamägi

UULU LASTEAIAD

Jaauar Uulu Lasteaias

Jaauarikuus rõõmustas lapsi tõeline talv ja lumemõll. Sipelgad ja Jaanimardikaid mürasid lumemes, nautides talverõõme. Suuremad lapsed viibisid palju aega kelgumäel kelgutades.

Lapsed õppisid nimetama vahvaid meil talvituvaid punase ja kollase kõhuga linde.

Jäälaternate valmistamine Uulu Lasteaias.

Foto: Merle Melts

Sipelgad ja Lepatriinud meisterdasid lindudele rasvapalle. Lindudele mõeldud seemned maitseid ka lastele väga hästi. Hoovis mängides on kõik lapsed viinud süüa lasteaia lindude söögimajja.

Ära ei unustatud ka metsloomi. Matkati lumerohkesse metsa loomadele süüa viima. Hilisemal jalutuskäigul uuriti, kas loomad on söömas käinud.

Kui külmataat näitas õues oma võimu, nautisid väikesed Sipelgad talverõõme toas, meisterdades jäälaternaid. Jäälaternate tegemise käigus avastasid lapsed, et kraanist tuleb „sooja jääd”, üllatus oli suur, kui selgus, et jää tekib külmaga õues.

Peagi valmistuvad söimelapsed talvetralliks, kus plaanitakse minna kelgumäele kelgutama.

Põrnikate lapsed on olnud tublid ja toimekad. Osavamaks on saanud käelistes tegevustes, selgeks on õpitud jõulukingitusteks saadud mängud.

Teatrietendus „Kass kes kõndis omapead”.

Foto: Merle Melts

Kõik Uulu lasteaia lapsed said osa Tallinna Lasteatreri Lepatriinu vahvast teatrietendusest „Kass kes kõndis omapead”. Lastele oli lugu õpetlik sellest, mis juhtub kassiga, kes unustati talveks suvilasse.

Uulu lasteaia pere soovib ilusat talve jätku ja pikka liugu vastlapäevaks!

Uulu Lasteaia pere

TAHKURANNA LASTEAIAD

Tahkuranna Lasteaia tegemised jaauaris

Jälle käes on uus aasta, uus kuu ja uued tegemised. Rannakarbi lapsed käisid detsembri lõpupoole Limpa suusakoolis Jõulumäel. Peale jõule veetsid Päikesekiired ja Rannakarbid aega koos ühe rühmana, mängulusti jagus palju ja põnevust samuti. Kohe aasta algul saime laste tantsuringi pakkumise ja ootame huviga esimest proovitud, soovijaid juba jagub. Jaauari algul alustasid Rannakarbi rühma lapsed Meelte kooli esimeste tundidega. Meelte kooli eesmärgiks on pakkuda lastele toiduharidust mänguliselt, põnevalt ja turvaliselt, julgustada neid tutvuma uute puu- ja köögiviljadega ning harjutada sööma mitmekesisemalt. Meelte kooli programm põhineb Sapere meetodil, meie viiel meelel. Rannakarbid valmistasid endale marjadest, aed-, juur- ja puuviljadest rootsi laua.

Jaauari keskel toimusid mõlemal rühmal talispordinädalal liikumistegevused õpetaja Kadriga. Teise päeva liikumine viidi läbi rahvusvahelise „Snow Day” raames, lapsed kelgutasiid ja suusatasid. Pärast tegime suud magusaks želee-puuviljakommidega.

Jaauari viimasel täisnädalal külastas lasteaeda Hiie Lainela-Kollom Punase Risti Pärnumaa Seltsist. Hiie on juba mitmeid aastaid meie lasteaia vanema rühma lastele viinud läbi koolitust „Väike esmaabiandja”.

Anželika Pilden

Rootsi laualt palju vitamiine. Foto: Õpetaja Piret

HÄÄDEMEESTE EAKATE KODU

Imeline energia Häädemeeste Eakate Kodus

2022.aasta lõpus rahastas Riigi Tugiteenuste Keskus Häädemeeste Eakate Kodu toetusprojekti „Imeline energia Häädemeeste Eakate Kodus”. Projekt on ilma omafinantseeringuta ning kogumaksumus on 98 774,08€.

Projekti eesmärgiks on energiatõhususe parandamise abil vähendada energiatarbimist, tõhustada energiaressursside kasutamist ning muuta igapäevaelu säästlikumaks ja mugavamaks. Investeering vähendab hoone ülalpidamiskulusid, lisaks tõuseb hoone kui töökeskkonna väärtus.

Projekt viidi ellu 01.02.2023 – 31.12.2023 ning selle tulemusel paigaldati nii Eakate Kodu varjualusele kui ka prügimajale energiatõhususe parandamiseks energiasäästlik liikumisanduriga valgustus. Liikumisanduriga valgustused paigutas Elin OÜ. Lisaks paigaldati Eakate Kogu jahutussüsteemid konditsioneeride näol ning hoone katusele päikesepaneelid. Konditsioneerid paigaldas Kliimakaubamaja OÜ, päikesepaneelid So-larlinsk OÜ.

Täna imelisi ja energilisi kaasamõtlejaid ning abilisi!

Imelist energiat!

Gerli Liiva

Eakate Kodu juhataja

Projekti teavituse plakat.

Foto: Katrin Mitt

Treimani rahvamaja 60. aastapäev

Treimani Rahvamaja avati 11. jaanuaril 1964. Käesoleva aasta 12. jaanuaril toimus rahvamaja 60. aastapäeva pidu. Sündmus algas rahvamaja 30. juubelipeost tehtud video vaatamisega, mis tekitas suurt elevust. Filmis oli palju toreid inimesi, keda pole enam meie hulgas. Samuti nägime ekraanil hulganisti praegusi taidlejaid, kes olid aga toona 30 aastat nooremad.

Tutvuda sai mitmete näitustega rahvamaja ajaloost ja sündmustest koos dokumentide ja fotodega. Välja oli pandud ka rahvamaja esimese juhataja Valter Soomre maalide näitus. Näitustega saab tutvuda Treimani Raamatukogu lahtiolekuaegadel kuni märtsikuuni.

Õhtut juhatas Treimani Rahvamaja kauaaegne juhataja Viljar Soomre. Piduliku osa avas Treimani laulukoor. Sõnavõttudes meenutati rahvamaja avapidu. Toredad olid tol korral piduliste hulgas olnud Aili Tamburi, Kersti Uibo ja Vahur Kesküla mälestusküllud. Kersti on ju rahvamaja ehitamise mõtte ja teostuse algatanud tollase kolhoosi "Kalur" esimehe Uno Uibo tütar. Kauaaegseid kultuuriaktiviste tänati rahvamaja 60. aastapäevaks valminud tänukirjadega. Auväärsemad tunnustatud olid 60 aastat isetegevuses olev Aili Tambur ja eluaegne Treimani pilimees Erich Tähiste, kes vaatamata 93 - le eluaastale osales peol täie energiaga.

Vahelduseks ajaloolistele ülevaadetele pakkusid silma- ja kõrvailu Treimani tantsumemmed, rahvatantsurühm Lendar, Treimani Trio, Mucho Malo ja Line tantsijad. Teemakohase etteastega naerutasid rahvast

Hunt ja Rebane ehk Eini Mäll ja Ilvi Eichen.

Kõlistati pokaale, söödi juubelitorti ja tantsiti Läänemaa ansambli Saks ja Soni saatel.

Oli suur rõõm saada osa peost, mis

oli täis toredaid meenutusi ja igas eas kohaliku rahva väsimatut kultuuri-lemmust.

Juubelipidu külastas Liiviranna toimetus

Jah, elu on pagana vahva..., laulab Treimani Trio. Foto: Sigrid Absalon

60 aasta tagusel avapeol osalesid ka Kersti Uibo ja Vahur Kesküla. Foto: Sigrid Absalon

Peolauas istuvad staažikamad taidlejad Erich Tähiste, Aili Tambur ja Antonina Lepp. Foto: Sigrid Absalon

Rahvatantsu traditsioone hoidev Lendar tantsuhoos. Foto: Sigrid Absalon

Meeleolukas kolmekuningapäev Uulus

Hoolimata krõbedast pakasest tähistasime vallaelanikega 6. jaanuaril Uulu pargis kolmekuningapäeva, et pidulikult ära saata möödunud jõuluaeg ja kasutatud jõulupuud. Kohalikel oli võimalus tuua oma kasutatud jõulupuud pargi lõkkeplatsile, et need ühiselt põletada. Lisaks soojale lõkkele said pealtvaatajad nautida ka sooja jooki, Artistic Flow Studio artistide meeleolukat tulleendust ja Ülejala rahvatantsurühma tantsu, kaasates ka pealtvaatajaid tantsima. Aitäh kõikidele kohalolijatele ja abilistele vahva õhtu eest!

Mariann-Krõõt Ilves
Uulu KSK juhataja

Kolmekuningapäev Uulus. Fotod: Mariann-Krõõt Ilves

Võiste Noortetuba 13

23. jaanuaril toimus Võiste Noortetuba 13. sünnipäevapidu, mille teemaks oli "Troopika". Meil on hea meel, et lapsed olid vaeva näinud oma ägedate ja fantaasiarikaste kostüümidega. Külas käis meil Kaasiku Talu Loomaaed troopiliste loomadega nagu habegaam, Hermannil kilpkonnad, Aafrika käabussiiil, tšinsilja, kuningpüüton ja väike armas Yorkie Terrier koer. Köhutatiteks pakkusime maitsvaid puu- ja juurvilju ning sünnipäevale kohaselt loomulikult torti, mille valmistasid Tahku Tare perenaised.

Ülejäänud fotosid on võimalik näha Võiste Noortetuba Facebooki lehel.

Sirli Tamm

Võiste Noortetuba noorsootöötaja
Fotod: Karin Paal

Häädemeeste Keskkooli noormehed teenisid Pärnumaa koolinoorte meistrivõistlustel võrkpallis hõbemedali

16. jaanuaril toimusid Pärnu spordihallis Pärnumaa Spordiliidu korraldusel Pärnumaa koolinoorte meistrivõistlused võrkpallis gümnaasiumi noormeestele. Osales seitse kooli ning Häädemeeste Keskkooli võistkond saavutas tasavärgise turniiri järel tubli 2. koha.

Võistkond mängis koosseisus: Harry Näär, Rihard Tari, Robin Mitt, Timmu Kiiver, Robin Avamere, Andreas Artma, Klen Liiva. Õpetaja Lauri Lepik.

Häädemeeste Keskkool

Häädemeeste Keskkooli hõbemedalimeeskond koosseisus Harry Näär, Rihard Tari, Robin Mitt, Timmu Kiiver, Robin Avamere, Andreas Artma, Klen Liiva.

Foto: Häädemeeste Keskkooli erakogu

esitada maksuvaba tulu kasutamise avaldus oma tööandjale.

Neile, kes ei ole vanaduspensionieas ega jõua sinna 2024. aasta jooksul, kehtib jätkuvalt astmeline tulumaksusüsteem ning maksuvaba tulu summaks on 654 eurot.

Loe lisaks maksuvaba tulu arvestuse kohta sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.

Sotsiaalkindlustusamet

Sotsiaalkindlustusamet selgitab: kellele on mõeldud elatisabi ja kuidas seda taotleda?

1. jaanuarist maksab sotsiaalkindlustusamet Eestis elavatele lastele, kelle vanem või vanemad ei täida ülalpidamiskohustust elatisabi senise 100 euro asemel 200 eurot Õppimise korral makstakse elatisabi lapse 21-aastaseks saamiseni.

Sotsiaalkindlustusameti perehüvitiste teenuse juhi **Piret Meemanni** sõnul saab elatisabi erinevate liikide alusel ligi 4500 inimest, kuid elatisvõlglaste, kelle osas on algatatud täitemenetlus, on täna 10 000 ringis. „Loodame, et suurem elatisabi summa julgustab ka neid abivajavaid vanemaid, kes täna ei ole veel toetust taotlenud seda tegema,“ lisab **Meemann**.

Elatisabi makstakse juhtudel, kui vanem ei maksa lapsele elatist või on vanemad sõlminud notariaalse lepingu elatise maksmiseks, ent üks vanematest ei täida seda.

Toetust on võimalik taotleda nii kohtu-, täite- ja ka pankrotimenetluse ajal:

Kohtumenetlusaegset elatisabi makstab sotsiaalkindlustusamet kuni 150 päeva eest ning selle taotlemiseks tuleb pöörduda esmalt elatisnõudega kohtusse. Pärast kohtusse pöördumist ning vastava määruse saamist, tuleb 45 päeva jooksul esitada sotsiaalkindlustusametile taotlus elatisabi saamiseks.

Kui pärast kohtumenetluse lõppu või notariaalse kokkuleppe sõlmimist ei hakka vanem lapsele elatist tasuma, on teisel vanemal või eestkostjal õigus taotleda kohtutäiturit kaudu **täitemenetlusaegset** elatisabi. Täitemenetlusaegset elatisabi makstakse alates hetkest, kui täitemenetluse algatamisest on möödunud üks kuu.

Pankrotimenetlusaegne elatisabi tagab toetuse ka nendele lastele, kelle vanem ei täida ülalpidamiskohustust ning vanema suhtes on käimas pankrotimenetlus. Juhul kui laps on saanud viimase aasta jooksul kas täitemenetluse- või kohtumenetlusaegset elatisabi, teeb sotsiaalkindlustusamet iseteeninduse kaudu lapse vanemale proaktiivse pakkumuse pankrotimenetlusaegse elatisabi saamiseks. Kui varasemalt elatisabi ei ole saadud, tuleb toetuse saamiseks esitada taotlus sotsiaalkindlustusameti iseteeninduses.

Lisalugemist elatisabi ja selle taotlemise kohta leiab sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.

Kristina Kukk

Kommunikatsiooninõunik

Sotsiaalkindlustusamet

5384 9824

Paldiski mnt 80, 15092 Tallinn

JÕULUMÄE LIIVAHALL

✓ RANNAVOLLE ✓ JALKA ✓ TENNIS

Alati suvi!

AVATUD IGA PÄEV 10-22 | alates 14€

www.joulumae.ee | +372 4456 117 | info@joulumae.ee

PUUST

PUUST OÜ

PUUSEPATÖÖD

TEENUSED:

- PUUSEPATÖÖD
- KÖÖGIMÖÖBEL
- PUIKSISEVIIMISTLUSTÖÖD
- VANA LAUDPÕRANDA TAASTAMINE
- VANA MÖÖBLI UUENDUSKUUR
- DEKORATIIVTÖÖD

VÕTA ÜHENDUST!
+372 5837 2326
INFO@PUUSTDISAIN.EE

PUUST disain.
WWW.PUUSTDISAIN.EE

Autotuba

tel 5621 2929
kristo@autotuba.ee

**KOPATÖÖD MINIEKSKAUAATORI (1,5 t),
MINILAADURIGA BOBCAT ning
EKSKAUAATORIGA (6 t)**

- vee- ja kanalisatsioonitrasside kaevamine
- sissesõiduteede ja parklate ehitus
- vundamentide lahtikaevamine jne
- haljastustööd, planeerimine, pinnasevedu

TIMBERING

VÕSALOIKUS JA VÄLJAVEDU

- KASVAVA VÕSA OST
- METSA ISTUTAMINE
- NOORENDIKE HOOLDUS

TIMBERING OÜ • TEL 518 7533 • INFO@TIMBERING.EE

UULU JUUKSUR

BRONEERI AEG
☎ 5397 8597

📍 Pargi tee 3, Uulu

TORUMETALL

Priit Raidmets

+372 502 4116
torumetall@gmail.com
Jaagupi küla, Häädemeeste vald

Mobiilsed keevitustööd, sanitaartechnilised tööd

Puurkaevude puurimine
Maaküte & puuraugud
Puurkaevude lisateenused

Veesüsteemide rajamine,
veefiltrite, veetõsteseadmete
müük ja paigaldamine

Kanalisatsioonisüsteemid,
biopuhastite, septikute
mahutite paigaldamine

Puurvesi
PUURKAEVUD

KONTAKT
www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

SEENIORIDE MESS
10. märts kl 12-16
KAUBAMAJAKAS

2024 teema: ISE ILU TEGIJA
Lisaks tavapärasele programmile on oodatud kõik 60+ kunsti- ja käsitöötegijad näituse ja müügiga!

Messi tüürib armastatud Reet Linna

*Põnev kultuuriprogramm,
kasulikud teadmised
ja väarikad esinejad!*

Mess on tasuta

www.turundustugi.ee/seeniorid

Häädemeeste purjelaevandusest 20. sajandi algul

Venemaa kaubalaevastiku registri andmeil oli 1900. aasta seisuga Häädemeestel 21 purjelaeva. Neist üheksa laeva olid alla 100, üks 101-200, neli 201-300 ning neli

Martinsonid veeskasid oma viimase 2-mastilise kuunari Vambola (182,4 brt) aastal 1901.

Eelnev ei tähenda, et purjelaevaehitus Häädemeestel

kaljas Mihail (44,84 brt).

Laevanduslikku tegevust jätkas Jaagupi küla Koksi talu peremees Ants Koks (1854-1906). 1903 veeskas ta koos sugulastega 2-mastilise kaljase Anton (63,1 brt). 1906 ehitas ta Jaagupi rannas 2-mastilise kaljase Maria (60,3 brt), mis veesati ja registreeriti järgmisel aastal. Need ei ol-

enne Esimest maailmasõda Häädemeestel ehitatud laevu. 1902 veeskas Sulu talu Jaak Lorents (*1884) 2-mastilise kaljase Kolumbus (37,35 brt). 1913 on Aaviku talu vennad Andres (1874-1950) ja Voldeemar Pakk (1879-1950) viinud merele 2-mastilise kuunari Martha (66,9 brt). 1915 valmis Hendrik Endriksonil (*1873) Viira küla rannas 50,33 brutoregister tonni mahutavusega 2-mastilise kaljas Nepto. 1909 veesatud 2-mastilise kuunari Sidonia (65 brt) omanikud olid Laiksaare vallast Häädemeestele asunud Jüri Kurm (*1871) ja Peeter Vaher. Jüri Jürgenson oli 1906 veesanud 2-mastilise kuunari Kutusov (72,4 brt) ja 1914 koos Jakob Rastiga 2-mastilise kaljase Sergei (39,3 brt).

20. sajandi arvukaimate laevade ehitajaks oli aga 19. sajandi lõpul Häädemeestele urjadnikuks tulnud Hans Luts (1872-1931), kes oli pärit Viljandimaalt Vana-Kariste vallast. Ta rentis algul mõisa tuuleveski ja ehitas seejärel auruveski, kus jahvatati nii vilja kui saeti ka puumaterjali. Oli hiljem Häädemeeste laenu- ja hoiuühisuse juhatuse liige ning ühisuse peaosanik. 20. sajandi algul võttis ette laevaehituse. Lutsu laevad ehitati tema kahe veski vahelisel platsil. 1909 lasi ta ehitada 2-mastilise kuunari Frederike (95,5 brt) ja 1911 sellest väiksema 2-mastilise kaljase Mulki (66,9 brt). 1913 laevaregistris nimetatakse Frederike osanikuks ka Kabli kõrtsmikku Peeter Sustarit. 1914 valmis Lutsu praam Anne (23,5 brt) ja samal aastal ka mootorpurjekas Luts (30 brt). Järgmised kaks laeva ehitas ta koos metsapraaker

Jaan Strentsiga. 1919 veesati 2-mastiline kaljas Kallis (68,9 brt) ja 1921 eelmistest märksa suurem 3-mastiline kahvelkuunar Priius (260,3 brt). Priiuse kapten oli Orajõe valla Kuusiku talu peremees Mats Silling (*1870). 25. oktoobril 1925 sõitis laev teel Lübeckist Viiburisse tihedas udus soolalastiga Naissaare põhjatipu juures juures otsa kivile, mis lõi laeva põhja augu. Nüüd madalikule kinnijäänud laeva vaevalised päästetööd kestsid aurikute abil üle nädala ja olid üsna kulukad. Pealegi sai laev ka päästetööde käigus kannatada, Lõpuks õnnestus siiski külili vajunud laev Tallinna sadamasse pukseerida. Seal laev parandati ning jätkas uuesti sõite. Juba 1933 oli laev läinud Lutsu pärijatelt Tallinna laevauhingule J. Veisenberg & R. Kallas ning sai uue nime Karin.

Häädemeeste vallas ehitati laevu selle rannaala mitmel ehitusplatsil, Jaagupi küla, Viira küla ja muidugi Häädemeeste Suurküla all. Suurküla all asunud platsil olid ehitatud enamik Martinsonide arvukatest purjelaevadest. Häädemeeste purjelaevandust puudutavas napis kirjanduses on Jüri Loorentsi laevaehituskohaks nimetatud Veerga talu kohal asuvat randa, kuid vähemalt kaks laeva oli ta ehitanud Jaagupi küla Tatra talu karjamaal. Oluliseks laevaehitus- ja sadamakohaks Häädemeeste ranna kõrval sai pärast Timmkanali valmimist ka selle suudme lähedal olev Rannametsa küla rand. Nii Häädemeeste Suurküla kui Rannametsa laevaehitusplatse kasutati ka väiksemate rannasõidulaevadega veetavate küttepuude laoplatina.

Kuunar Priius (1921; 260,3 brt) Pärnus. Meremuuseumi kogu MMF 1616/23

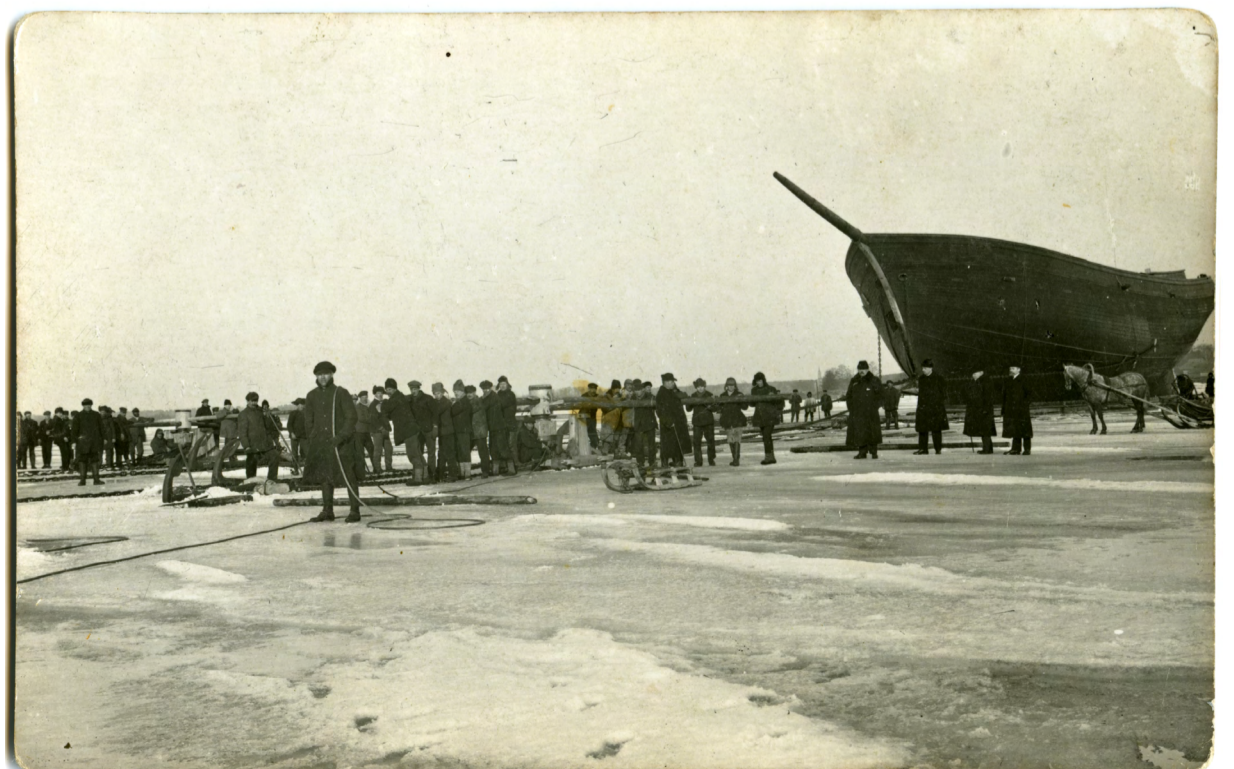
301-400 brutoregister tonni mahutavusega. Kolm kõige suuremat olid üle 400 brutoregister tonni. Need olid Martinsonide 3-mastiline barkantiin Martinson (1889, 432,2 brt), Martinsonide, Dmitri Dubkovski ja Ants Koksi 3-mastiline kahvelkuunar Ekvator (1899, 416,1 brt) ning Dubkovski ja Jakob Mihelmanni 3-mastiline kahvelkuunar Feodor (1899, 420,44 brt).

20. sajandi algul suurte purjelaevade ehituse hoog aga siinsetes randades rauges ja varasematega võrreldavate suurte laevade ehituseni peale paari erandi enam ei jõutud. 1902 oli veesatud küll Dmitri Dubkovski suur 389 brutoregister tonni mahutavusega Nadežda, kuid nagu juba teada, merele see ei jõudnudki. Nii jäid 20. sajandil enne Esimest maailmasõda veesatud laevadest suuremateks 1904 merele läinud Jüri Lorentsi 3-mastiline kahvelkuunar Kolgata (287,1 brt) ja Mats Meerentsi 10 meeskonnaliikmega seilav 3-mastiline kaljas Wera (476,49 brt). 1909 oli laev August Kleini ja 1913 Kabli Otto Granti nimel. Ehitamise ajal oli Wera oma tonnaazilt Eesti suurim purjelaev. Kuid sellega lõppes siin ka kaugsõidupurjekate ehitus. Senised Häädemeeste suurimad laevaehitajad

katkes. 1901-1915 ehitati siin 31 2-mastilist kaljast, lisaks kaks 20. sajandi alul ehitatud 3-mastilist alust. Kui 19. sajandi viimastel aastakümnetel olid siinses laevaehituses valdavad suured kaugesõidu purjekad, siis nüüd ehitatud laevade hulgas oli vaid 4 üle 100 brutoregister tonni mahutavusega purjelaeva. Suurtel meredel said valitsevaks aurulaevad. Enamik sel ajal Häädemeestel ehitatud laevu olid suhteliselt väikesed rannasõidupurjekad, mille mahutavus jäi 20-60 brutoregister tonni piiridesse (19 kaljast). Kolm sellist väiksemat 2-mastilist kaljast ehitas Kusta Jakobson (*1871) Viira külast, kelle esimene koos J. Vaheriga ehitatud kaljas Anna Joanna (34,97 brt) oli veesatud juba 1897. 1902 järgnes sellele koduküla nimeline Viira (50,56 brt), mille osanikud olid veel E. Lepin ja J. Bersin. 1914 ehitas ta koos Gustav Sootsiga (1870-1943) 2-mastilise kaljase Tolko (43,4 brt). Nende laevade meeskondades oli kolm-neli meest. Kaks purjekat ehitanud 1889 Sauga vallast Häädemeestele asunud Madis Kodaras (1858-1927) veeskas 1901 koos Jaak Liivaga (*1872) suurema 2-mastilise kahvelkuunari Ilu (119,11 brt), millel seilas 5 meest. 1905 lisandus sellele veel tema väike 2-mastiline

nud tema esimesed laevanduslikud ettevõtmised. Juba varem oli ta olnud osaline suurte purjelaevade 2-mastilise kaljase Marss (1891, 224,9 brt) ja 3-mastilise kahvelkuunari Ekvator (1900, 416,1 brt) ehitamisel. Jüri Koks on ehitanud kaks 2-mastilist kaljast. 1901 veeskas ta 2-mastilise kuunari Korsiku (44,4 brt) ja 1905 sellest suurema Suvorovi (88 brt). Purjelaevaehitusega oli uuel sajandil jätkanud ka Tõnis Bernstein (*1865) veesates 1905 üsna suure 2-mastilise kuunari Dawed (138,6 brt).

Nimetame veel mõningaid

Priiuse veeskamine 1921. Meremuuseumi kogu MMF 630:8

Häädemeeste laevaehitajateks on algul palgatud lätlasi, keda peagi asendasid saarlased. Kohalikest ehitusmeistritest oli tuntuim Jaan Hendrikson (1938-st Aruväli; 1875-1949). Ta sündis Krundikülas Aru talus. Tema laevad valmisid 20. sajandi algul. Jaan Hendriksoni poja, Häädemeeste koduloolase Feodor Aruväli andmeil oli ta ehitanud 14 laeva. Esimene laev oli Madis Kodarase 1905 ehitatud 2-mastiline kaljas Mihail (44,84 brt). 1909 ja 1911 ehitatud laevad olid Hans Lutsu Frederike (95,53 brt) ja Mulk (66,91 brt). 1911 võis merele minna veel teinegi samal aastal Hendriksoni juhtimisel ehitatud laev – Jüri Siimani väike 2-mastiline kaljas Betlem (33,11 brt). 1912 valmisid vendade Pahlkide kaljas Martha (69,84 brt) ja 1913 Rannametsa Peet Akkermannini Kannike (112,29 brt). 1914 veesati Kabli August Buschi Maria Merelane (42,2 brt) ja Viira küla rannas ehitatud Kusta Jakobsoni 2-mastiline kaljas Tolko (41,4 brt). 1915 ehitas ta Hans Lutsule mootorpurjeka Luts (30 brt) ja praami Anne (23,53 brt) ning Hendrik Endriksoni Nepto (50,33 brt). Pärast Esimest maailmasõda ehitas 1919 veel Sulu talu Jaak ja Karel Lorentsi 2-mastilise kaljase Sulu (50,4 brt) ning juba nimetatud Hans Lutsu ja Jaan Strentsi Kallise (68,9 brt). Teatakse, et 1919 ja 1920 oli ta ehitanud Lutsu suuremat 3-mastilist kuunarit Priius (260,3 brt), kuid laevaregistris on selle ehitajaks märgitud Saaremaa meest Mihkel Leesit. Tuleb siiski arvata, et ta oli selle laeva juures vähemalt teiseks meistriks.

1912 oli Häädemeestel 27 suuremat-väiksemat merekõlblikku purjelaeva, neist neli üle 300 brutoregister-tonni mahutavusega Martinsonide oma. Neist Martinson (432 brt) hukkus juba 1913. Ekvator (416 brt) ja Betlehem (359 brt) müüdi, esimene aastal 1912, teine 1915. Imperator (394 brt) ja Otto (348 brt) torpedeeriti sõja ajal Saksa allveelaevade poolt kui Vene lipu all sõitvad vaenuliku riigi alused. Sakslased uputasid ka Martinsonide Ingersoli (239 brt) ja sel ajal August Kleinile kuulunud suure Vera (476 brt), Enamik teisi sai sõja ajal ühel või teisel viisil hukka. 1923 oli sõjaelsetest laevadest alles veel viis vahetult enne sõda ehitatud

väiksemat alla 70 brutoregister-tonni mahutavusega alust-Martha (1914, 69,8 brt), Nieu (1915, 54 brt), Mulk (1911, 66,9 brt), Sergei (1914, 38,3 brt) ja Tolku (1914, 43,4 brt) ning suurtest laevadest vana päevinäinud Johannes (1881, 285 brt) ja sel ajal Kabli Mihkel Kleinile (1849-1922), Jakob Michelmannile (*1865) ja Jaan Martinsonile (1873-1935) kuulunud 3-mastilise kuunar Uku (1899, 439,26 brt).

Pärast Esimest maailmasõda tehti veel mõned tagasihoidlikud katsed purjelaevandust elus hoida, kuid ilma suurema eduta. 1919 veesatsid Sulu talu Karl (*1873) ja Jaak Lorents (*1884) väiksema oma kodutalu nimelise kaljase Sulu (50,4 brt), Hans Lutsi ja Jaan Strentsi 1919 ja 1921 veesatud kaljast Kallis (68,9 brt) ja kahvelkuunarit Priius (260,3 brt) on nimetatud juba eespool. Viimaste omanikud elasid sel ajal juba Pärnus. Häädemeeste ranna kaks viimast väikest purjelaeva veesati veel aastail 1926 ja 1927. Need olid Gustav Sootsi (1870-1943) ja Johan Kallase mootorpurjekas Amor (28,24 brt) ning Johannes Posti (*1900) ja Aleksander Pärddijaagu (*1888) väike kaljas Ülo (23,5 brt).

Eraldi tuleb nimetada veel esimene Pärnumaa Eesti Laevaehituse Ühisuse poolt Häädemeeste rannas veesatud kahte laeva. Ühisus oli asutatud Pärnus metsamaterjali ümbertöötlemist ja laevaehitust silmas pidades. Selle esimees oli Kabli reeder Jakob Marksoni noorem poeg August Markson (1891-1948). 1919 veesati Kihnu laevameistri Enn Vahkeli (1870-1953) Pärnus ehitatud 2-mastiline kaljas Esimene (79,8 brt), Järgmisel aastal alustas Saaremaa laevaehitaja Ado Vammus (1869-1940) Häädemeestel korraga kahe purjelaeva ehitust. Need olid 3-mastiline kahvelkuunar Lemming (214 brt) ja sellest poole suurem 3-mastiline barkantiin Estonia (481,3 brt). 1921 varakevadel laevad veesati ja viidi Pärnu taglastamiseks. Estonia oli valmimise ajal Eesti suurim purjelaev, Käsmu meeste uhkus, 4-mastiline barkantiin Tormilind oli sellest 94 cm lühem. 1923 läks laev plangulaadungiga oma esimesele reisile Suurbritanniasse. Taani väinadest väljumisel põrkas kokku aurikuga ja sai tõsiselt vigas-

tada ning anti Inglise kindlustusfirma käsutusse. 1927 müüdi laev Ahvenamaale, kelle omanike valduses sõitis 1936 sügiseni, mil hukkus Botnia lahest väljasõidul tormis. Lemmingu omandas 1929 hiidlane Gustav Sergio (1886-1971), kes oli Eesti arvukaima reisi-aurulaevastiku omanik. 1931 paigaldasid uued omanikud laevale ka mootori. 1921 alustas ühisus Kabli rannas veel neljanda purjelaeva Pärnumaa (287,1 brt) ehitust, kuid sellest Kabli purjelaevanduse juures.

Lõpetuseks veel pisut Häädemeeste suurimatest laevaomanikest Martinsonidest. Senises kirjanduses, sealhulgas ka suures Mereleksikonis (1996) on väidetud, et Martinsonide purjelaevastik – Eesti arvukaim ja esinduslikem – hukkus valdavalt I maailmasõjas. See on siiski pisut eksitav, sest siit võib jää-

Linda (1891; 325,63 brt) ja Uku (1899; 404,45 brt) ning 3-mastilises barkantiinis Taara (1901; 413,6 brt). Pärast Esimest maailmasõda saab üksikaktsioonidena vaadata David Konrad Martinsoni osalust Pärnumaa ostmisel ja Jaan Leopold Martinsoni osalust aurulaevas Pernau (1686 brt), mida ta juhtis ka kaptenina. Uuesti sekkuti laevandusärisse 1928, kui Juhan Martinsoni järglased asutasid Pärnus laevauhingu Nora, mis sai nime samal aastal ostetud auriku Nora (1186,18 brt) järgi. Laev oli ehitatud 1900 Grimstadis. Laevauhingu liikmed olid Juhan Martinsoni poeg kapten Mihkel Gottlieb (1875-1942) ja tema venna Jaan Leopoldi lapsed Verner David (1910-1944), Ellen-Elisabet (*1911), Herbert Anton (*1913), Hans Leopold (1918-2007) ja Peeter Olaf (*1916) Martinson.

ton Martinsonil, 1/20 suurune osalus oli Ellen Martinsonil. 1934 ostis Jürnas Maine'i osariigist veel suure 4-mastilise kuunari James C. Hamlen (1142,22 brt), mille uus nimi oli Jaan. Siin oli väikeosanikuks Herbert Martinson. Tema ja ta vend Hans Martinson olid ka Jurnase aurulaeva Otto kaasaktsionärid.

Vigade õiendus. Detsembri ajalehes on Häädemeeste purjelaevade ülevaatesse sattunud mõned vead. On öeldud, et Jakob Michelmann (*1865) oli pärit Rannametsa Karja talust. Ta elas hiljem küll Karja talus, kuid oli pärit Häädemeeste Sultsi talust. Ekslik on ka väide, et ta paigutas raha Uku (1899) ehitusse ja oli üheks selle ehitajaks. Uku suurosanikuks sai ta alles 1910 paiku. Uku ehitajad olid Orajõe Räägu küla vennad Kleinid. Samuti on ekslik väide, et ka Juhan Martinson oli kuunari

Kahvelkuunar Lemming (1921; 214 brt) Kieli kalasadamas. Meremuuseumi kogu MMF 814:8

da mulje paljude laevade hukust. Sõja alguseks oli Martinsonidele jäänud vaid kolm laeva – Johannes (1881, 285 brt), Ingersol (1900, 238,8 brt) ja Otto (1891, 348,4 brt), millest kaks viimast küll sõjategevuse käigus hukkusid.

Veel väidab Mereleksikon, et Juhan Martinson (1843-1918) viis Martinsonide kompanii tegevuse üle Pärnu. Siiski lõppes Martinsonide laevaehitus nende Häädemeestel elamise ajal 1901, millele olulisemat jätku järgneval paaril aastakümnel ei ole märgata. 1910-ndail oli Juhan Martinsoni poeg Jaan Leopold Martinson (1873-1935) omandanud küll suurosaluse Orajõe reederi Mihkel Kleini (1849-1922) 3-mastilistes kuunarites

1930 kuulus osanikeringi ka August Klein. Nora viis põhja Saksa allveelaeva U 103 lastud torpedo Põhja-Atlandil 13. oktoobril 1940.

Martinsonidel oli osalus veel mitmes teiseski laevas. Nii oli juba nimetatud Ellen Martinsonil 1/18 osa Kristjan Jurnase (1894-1943) 1933 ostetud suures 1919 Kanadas veesatud 4-mastilises kuunaris Gunn (1002,61 brt). 1934 ostis Jürnas Bostoni reederifirmalt Crowell & Thurlow Steamship Co-lt 1921 ehitatud 4-mastilise kuunari Josiah B. Chase (1638,9 brt), mis sai uue nime Mihkel. Selle osanikeringi kuulus ka 4000 Taani krooniga Hans Leopold Martinson, millega omandas kümnendiku laevast. Sama suur osalus oli ka Herbert An-

Uku osanik. Uku osanikuks sai tema poeg Jaan Martinson (1873-1935) alles 1910 paiku. Martinsonid ei kuulunud ka Kleinide Kablis veesatud barkantiini Taara ehitajate ringi, vaid Jaan Martinson omandas selles suurosaluse umbes 1909-1910. Veel võib tähelepanelik lugeja märgata, et paaril laeval on erinevates kohtades kirjas mõnevõrra erinev suurus. Siin ei ole tegemist ülevaate kirjutaja veaga, vaid erinevatel aastatel laeva mõõtmisel saadud erinevate tulemustega. Kui lugeja märkab purjelaevandust vaatlavais kirjutistes eksimusi või ebatäpsusi, oleks hea, kui neist teatataks Häädemeeste muuseumi või meiliaadressil rullingo@gmail.com

Ago Rullingo

oled oodatud
meigipeole

14. veebruar 2024
hädemeeste seltsimajas
15:00-16:30

HÄADEMEESTE NOORTETUBA

osalus on tasuta!
* meigipidu on mõeldud 8-12-aastastele noortele.
vajalik on eelnev registreerimine
huvikeskus@haademeeste.ee
kohtade arv on piiratud!

SÕBRAPÄEVA

KONTSERT-
ÕHTUSÖÖK

HIND: 15€

TAHKU TARES
14. VEEBRUAR
KELL 19.00-21.00

MUUSIKALIST MEELEOLU LOOB
ROBIN MITTENBRITT

MENÜÜS:
SUUPISTEVAACEN
LOHEFILEE KÕOGIVILJADEGA
NAPOLEONIKOOK

REGISTREERIMINE KUNI 12.02.2024
ANNE KALDA 56643221,
ANNE.KALDA@MAIL.EE

Lastekino

HÄADEMEESTE
SELTSIMAJAS
kell 17:00 (film kell 17:10)
22. VEEBRUAR 2024

Pilet: TASUTA

vaatame:
VAIANA

LISAINFO: **Hädemeeste noortetuba**

Lastedisko

Hädemeeste
Seltsimajas
23. veebruar
kell 18-20

AVATUD ON
PANNKOOKI KOHVIK

sissepääs tasuta!

info jms: huvikeskus@haademeeste.ee / 55593118

23. veebruar
Hädemeeste
Seltsimajas
21:00-...
DJ Robin Hood
Avatud on puhvet!

**Festi
muusika
Disko**

pilet
€5

Lisainfo: huvikeskus@haademeeste.ee | 55593118

24. VEEBRUARIL KELL 10
TREIMANI RAHVAMAJA EES

**PIDULIK LIPU HEISKAMINE
KOOS ISAMAALISTE
LAULUDEGA**

JA RAHVAMAJAS HOMMIKUKOHV
KOOS PANNKOOKIDEGA

Hädemeeste Seltsimajas
5.märtsil
kell 11.00

VÄÄRIKATE LÕUNATUND
Vestlusring vallavanem Külliki Kiivriga,
viktoriin "Tunne oma kodukohta."

Kohv ja minipannkookid
SISSEPÄÄS TASUTA

**Laua-
mängu**

päev
28.02

Hädemeeste
noortetoas

Juhendab:
**Olavi
Kõrre**

I grupp 9:30-11:30
II grupp 11:30 - 14:00
III grupp 14:00-17:30

Registreerimine kestab kuni 26.02,
registreerimisel märkida enda vanus.
Oodatud on kõik valla noored.

Info ja registreerimine : **huvikeskus@haademeeste.ee | 55593118**
Hädemeeste noortetuba

Hädemeeste Seltsimajas
8.märts
algusega 20.00

Naistepäevapidu

tantsuks
ansambel
**VANAD
SÕBRAD**
DJ Riho Pruul

Pilet 10.-

Laudade broneerimine ja info
+372 55593118 / huvikeskus@haademeeste.ee

Pille Pürgi
autobiograafiline humorikas etendus

KÕBUS ja LÕBUS

AUTOR
Valdo Jahilo
LAVASTAJA
Eero Spriit

PILLIMEES
Toomas Lunge

HÄADEMEESTE SELTSIMAJAS
13.03.2024 KELL 19.00
TAVAPILET 23.- SOODUSHIND 20.-

SÜNDMUSED HÄADEMEESTE VALLAS VEEBRUARIS JA MÄRTSIS

- 04.02 Disc golfi talvesari Jõulumäel kell 11
- 07.02 Jõulumäe karikasari – Pärnumaa MV murdmaasuusatamises kell 17.30 ja 19
- 10.02 Pärnumaa talvised MV disc golf'is Jõulumäel
- 11.02 Disc golfi talvesari Jõulumäel kell 11
- 14.02 Sõbrapäev Tahku Tares, sõbrapäeva kohvik Tahkuranna koolis
- 14.02 kell 15.00 – 16.30. Meigipidu tüdrukutele, kohtade arv piiratud!
- 15.02 Häädemeeste Muuseumi 33. sünnipäev kell 16
- 17.02 Romantilise Rannatee Mereküla Ahvenapidu Reiu ranna parklas ja merel kell 9-17
- 17-18.02 DG Academy Aastapäeva mäng disc golf'is Jõulumäel
- 20.02 Mälumäng Tahku Tares
- 21.02 Jõulumäe karikasari – Pärnu linna MV murdmaasuusatamises kell 17.30 ja 19
- 21.02 Koduloolaste klubiõhtu Uulu Raamatukogus kell 18
- 22.02 Lastekino Häädemeeste Seltsimajas kell 17
- 23.02 EV aastapäeva ja K.Pätsi 150 sünniaastapäeva tähistamine K. Pätsi mälestussamba juures kell 11
- 23.02 EV aastapäeva kontsert/aktus Kabli Seltsimajas
- 23.02 lastedisko Häädemeeste Seltsimajas kell 18 – 20
- 23.02 Eesti muusika disko 18+ Häädemeeste Seltsimajas kell 21
- 24.02 Treimani Rahvamajas Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine kell 10.00
- 24.02 Vabariigi aastapäeva segapaaride volleturniir Jõulumäel kell 11
- 25.02 Disc golfi talvesari Jõulumäel kell 11
- 28.02 LAUAMÄNGU PÄEV, vajalik registreerumine
- 28.02 Pärnumaa sise-rannavõrkpalli sari Jõulumäel kell 18
- 28.02-03.03 Pärnumaa sise-rannaspordifestival Jõulumäe liivahallis
- 01-03.03 Eesti tervisesportlaste talvelaager Jõulumäel
- 03.03 Disc golfi talvesari Jõulumäel kell 11
- 05.03 Väärikate lõunatund Häädemeeste Seltsimajas kell 11
- 08.03 Naistepäevapidu Häädemeeste Seltsimajas kell 20
- 10.03 Disc golfi talvesari Jõulumäel kell 11
- 13.03 Pärnumaa sise-rannavõrkpalli sari Jõulumäel kell 18
- 13.03 Jõulumäe karikasari – Pärnu linna MV murdmaasuusatamises kell 17.30 ja 19
- 13.03 Vana Baskini teater, Pille Pürg „Kõbus ja lõbus“ Häädemeeste Seltsimajas kell 19
- 17.03 Disc golfi talvesari Jõulumäel kell 11
- 19.03 Mälumäng Tahku Tares
- 20.03 Koduloolaste klubiõhtu Uulu Raamatukogus kell 18
- 22.03 Kevadsimman Treimani Rahvamajas
- 23.03 Pärnumaa sise-rannavõrkpalli sari Jõulumäel kell 11
- 24.03 Disc golfi talvesari Jõulumäel kell 11
- 30.03 Rannajalgpalli harrastajate turniir Jõulumäel
- 31.03 Disc golfi talvesari Jõulumäel kell 11

Jälgi lisaks kultuurikava.ee lehte ja FB gruppi Häädemeeste sport. Lisainformatsioon valla kodulehel kalendris või küsige kultuurinõunik Aire Kallas-Maddisonilt **tel 53585406** või **aire.kallasmaddison@haademeeste.ee**

ANREKA OÜ
Rõivaste parandus • Naha- ja karusnahatööd • ÕMBLUSTÖÖD

- * Rõivaste parandus,
- * Mööbli katete vahetamine
- * Telkide, paadikatete parandus ja õmblemine
- * Paadi ja auto polstrite uuendamine,
- * Karusnaha ja naha tööd

*Kui Sul on idee, aga puudub teostaja -
võta julgelt ühendust!*

Telefon **+372 5346 0705**
e-post: anreka13@gmail.com

Lohu tee 3 Lepaküla, Häädemeeste vald, Pärnumaa

Korstnapühkimine ühepereelamus, viljapuude lõikamine, hekkide pügamine. **Tel 56 981 275**

Ostan vene kristalli, serviise, vaase, keraamikat jne (ka üksikud ja kolimisjääd). Huvitavad ka naiste ehted (merevaigust kaelakeed, sõled, prossid) ja palju muud. **Telefon 53560761 Liina**

Vanade kellade, raamatute, mööbli jms vanavara ost (ka kolimisjääd). **Telefon 58725458**

Korterite remont/seinad, laed -pahtel, värv. Aknapaalede viimistlus (ka värskendus). **Tel 53887935 Eero.**

PURUSTUS- JA SÕELUMISTÖÖD:

KIVI, KRUSA, LAMMUTUSJÄÄTMETE PURUSTAMINE JA SÕELUMINE.

Omane lammutusjäätmete purustamiseks vajalikku luba.

TUISU OÜ
info@tuisu.ee
56 625 075

KLASSIKALISED RIPSMEPIKENDUSED

Pakun klassikaliste ripsmepikenduste paigaldust ja hooldust. Tule tee silmad ilusaks! Paigaldus 35 / hooldus 25

Anna Juurikas / Asukoht: Papisilla küla
Telefon: 56502373

KUIDAS ESITADA OMA VEENÄITU?

AS Häädemeeste VK kliendid: www.haademeestevk.ee
Kõne või SMS +372 58 05 2254

Palume oma veenäidud esitada regulaarselt iga kuu lõpuks!

Majaka küla, Häädemeeste vald, Pärnu maakond

Tel: 56 625 075 info@tuisu.ee www.tuisu.ee FB: @TuisuOU

- Mulla, killustiku, kruusa müük
- Planeerimis- ja kaevetööd
- Teede ja platside ehitus
- Vee- ja kanalisatsioonitorustikud
- Septikud ja biopuhastid
- Maaparandustööd
- Denaazüsteemide rajamine ja hooldus
- Tiikide rajamine ja puhastamine
- Lammutustööd ja lammutusprojektide koostamine
- Metsatööd: raietenus, võsa freesimine, väljavedu

ÕIENDUS

Jaauarikuu vallalehest on ekslikult välja jäänud meie väärivate vallaelanike sünnipäevad:
05.01—LYDIA KOEL (91) Uulu küla
30.01—LILLI SIIMSOO (91) Võiste alevik
21.01—MAIMU RUUBIS (90) Uulu küla
Suurimad vabandused juhtunu pärast! Soovime auväärsetele sünnipäevalastele palju õnne ja tervist!
Liiviranna toimetus

Õnnitleme veebruarikuu sünnipäevalapsi!

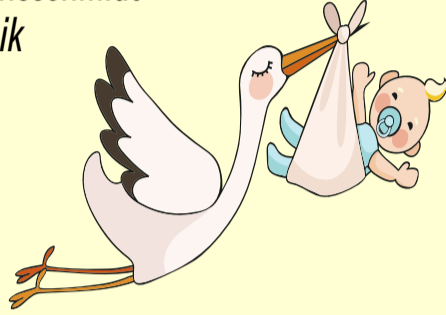
03.02—MEETA LINKMANN (95) Häädemeeste alevik
07.02—ILSE-ALICE PÄRNA (88) Piirumi küla
12.02—EVI KUKK (88) Võidu küla
12.02—ÜLO VAINOMÄE (88) Soometsa küla
23.02—AVO SALUMETS (88) Massiaru küla
06.02—EINO KALDAS (87) Piirumi küla
13.02—ELVI SAAT (87) Võiste alevik
16.02—LINDA AASAV (87) Häädemeeste alevik
16.02—ELMA KARI (87) Reiu küla
25.02—VELLO-EINAR RULLI (87) Häädemeeste alevik
03.02—VAIKE MURU (86) Krundiküla
04.02—AITA SUIKONEN (86) Häädemeeste alevik
22.02—IDA KARM (86) Ikla küla
09.02—TIIU MÄGI (85) Häädemeeste alevik
24.02—ENDA LORENTS (85) Häädemeeste alevik
24.02—SULEV LILLE (85) Arumetsa küla
13.02—LUULE PALUOJA (84) Leina küla
13.02—EMELGELINA SKVORTSOVA (84) Reiu küla
16.02—HELGI NAAR (84) Kabli küla
23.02—SILVI PARDEL (84) Võiste alevik
07.02—HERME ARUMÄE (83) Reiu küla
10.02—HELGI TAMMELEHT (83) Treimani küla
13.02—VAIKE KALLAS (83) Treimani küla
07.02—JAAN PROSS (82) Lepaküla
15.02—ANNE-MARI UMAL (82) Häädemeeste alevik
22.02—REIN KOSE (82) Võidu küla
28.02—JAAN SALINŠ (82) Kabli küla
02.02—MAIA LIIBER (80) Treimani küla
17.02—LINDA ROOSMAA (80) Häädemeeste alevik
18.02—SIRJE RAAP (80) Kabli küla
24.02—ENE TALTS (80) Häädemeeste alevik
28.02—MATI MÄESALU (80) Soometsa küla
03.02—VOLDEMAR RÕÕMUSOKS (75) Leina küla
07.02—NORMA TALI (75) Häädemeeste alevik
15.02—VASILY GORSHKOV (75) Reiu küla
28.02—IGOR SOOP (75) Tahkuranna küla
08.02—KALEV TALTS (70) Võiste alevik
14.02—VAIKE PIHLASTE (70) Võiste alevik
16.02—MARE VIRNHOFF (70) Võiste alevik
22.02—KALEV VIRAK (70) Võiste alevik
06.02—URMAS TOHV (65) Ikla küla
07.02—IMBI RAND (65) Reiu küla
07.02—ALEKSANDER-TÖNIS JOARAND (65) Häädemeeste alevik
12.02—JÜRI KALDOJA (65) Võiste alevik
13.02—ELVE PIIR (65) Kabli küla
17.02—TÖNU SARV (65) Tahkuranna küla
18.02—MARE NEE (65) Laadi küla
20.02—VALENTIN BOGDANOV (65) Tahkuranna küla
23.02—JAANUS SAAR (65) Reiu küla
24.02—JAAK GROSSMIDT (65) Võiste alevik
25.02—AIVA ROHI (65) Reiu küla
26.02—ELVE RAHE (65) Kabli küla
05.02—IGOR TREUMUTH (60) Häädemeeste alevik
14.02—EIMAR KALDOJA (60) Urissaare küla
18.02—ENN MÄGI (60) Ikla küla
21.02—ANDRUS MAISTE (60) Uulu küla
15.02—MAIU MOOSES (60) Uulu küla

Vallaelanike soovil on avaldatud ka sünnipäevalapse elukoht küla täpsusega. Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist lehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressil liiviranna@haademeeste.ee või telefonil 446 4175 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

Õnnitleme noori peresid!

SEBASTIAN HUNT   **MARTIN VIRULA**
29.12.2023   15.01.2024
Ema: Gerli Hunt   *Ema: Mari-Liis Virula*
Isa: Hendrik Hunt   *Isa: Marko Virula*

ALIIS VAIK
11.01.2024
Ema: Kaia Hansschmidt
Isa: Martti Vaik

Turbabrikett

Müüa turbabrikett - kaalukaup.
Brikett pakitud lahtiselt 300-500kg kottidesse.
Tonni hind 300 eurot.
Transport Häädemeeste vallas piires tasuta.
Info ja tellimused: +372 58454442

ÕIENDUS

Jaauarikuu vallalehes on rubriigis „Mälestame lahkunuid“ ekslikult märgitud valesti **VELLO JAANUSE** surmakuupäev.
Õiged daatumid on:
25.04.1940–29.11.2023 Laadi küla.
Vabandame juhtunu pärast! Liiviranna toimetus

Mälestame lahkunuid

ELLI REBANE
01.08.1928 – 31.12.2023   Nepste küla
JAAK KARI
23.04.1938 – 05.01.2024   Reiu küla
KAIDO JUUREMAA
07.07.1967 – 09.01.2024   Häädemeeste alevik
LAIVI RÄÄBIS
24.11.1956 – 12.01.2024   Soometsa küla
LEMBIT RAHUSAAR
26.06.1949 – 15.01.2024   Häädemeeste alevik
LUDMILLA KVELL
28.04.1934 – 25.01.2024   Võiste alevik

KINNISVARA MÜÜGIL ON OLULINE PANNA PAIKA
ÕIGE MÜÜGIHIND. SAAN SIND SELLES AIDATA,
VÕTA MINUGA ÜHENDUST!

LISAKS TEENUSTASUDELE PAREM HIND
VEEBRUARIKUUL LÕPUNI!

Esimene
konsultatsioon
TASUTA

Kutseline maakler
KRISTA VÄLI
+372 551 0002
krista@tonisson.ee

www.tonisson.ee   Rütüti 47, Pärnu

KOGUDUSTE TEATED**EELK Häädemeeste Püha Miikaeli kirikus:**

14. veebruaril kell 12.00 - Tuhkapäev, paastuaja algus
18. veebruaril kell 12.00 - Paastuaja I pühapäev
24. veebruaril kell 12.00 - Iseseisvuspäev, paastuaja palvelaupäev
25. veebruaril kell 12.00 - Paastuaja II pühapäev, koguduse nõukogu aastakoosolek
3. märtsil kell 12.00 - Paastuaja III pühapäev
10. märtsil jumalateenistust ei ole!
17. märtsil kell 12.00 - Paastuaja V pühapäev, kannatusaja algus
23. märtsil kell 12.00 - Issanda kuulutamise püha (25. märtsilt)
24. märtsil kell 12.00 - Palmipuudepüha, Suure Nädala algus

NB! Jumalateenistused talveajal toimuvad kogudusemajas aadressil Pärnu mnt 34, sissekäik hoovi poolt

EELK Tahkuranna Maarja kirikus (Võistes):

3. märtsil kell 9.30 - Paastuaja III pühapäev, koguduse täiskogu aastakoosolek

EELK Treimani Püha Matteuse kirikus:

18. veebruaril kell 14.00 - Paastuaja I pühapäev, koguduse nõukogu aastakoosolek

Lähem info: tel 5633 5750 (õpetaja Tauno Teder)

Jumalateenistused Õigeusu kirikus

Häädemeestel 24. veebruaril kell 15.00 - palvus Eesti Vabariigile
09. märtsil kell 10.00 - liturgia, surnute mälestamine

Eknk Kabli kogudus

Eknk Kabli koguduse jumalateenistused toimuvad igal pühapäeval kell 11.00 Kabli Seltsimajas
Lisainfo 5536147 pastor Agnes Talts

TEADAANNE reklaamide avaldamisest

Seoses trükikoja vahetumisega palume ettevõtjatel saata oma reklaamisooovid ja korduvate reklaamide failid uuesti e-postile liiviranna@haademeeste.ee

Liiviranna toimetus

TOIMETUS

Häädemeeste valla ajaleht Liiviranna väljaandja ja toimetus:
Häädemeeste Vallavalitsus tel 444 8890, e-post: liiviranna@haademeeste.ee

Postiaadress: Häädemeeste vallamaja, Pargi tee 1, 86502 Uulu küla või Häädemeeste teenuskeskus, Pärnu mnt 13, 86001 Häädemeeste.
Küljendus ja trükk: AS Pajo. Tiraaž 2220 eksemplari.

Järgmise lehe materjalid peavad toimetusse jõudma hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.